

Soome keele õpetus.

Esimene jagu:

Lühikene grammatik.

Wäljaandnud

Dr. M. Weske.

75
Wiljandis.

Trükitud J. Feldt'i kulu ja kirjadega.

1881.

Zeniuri poolest lubatud. Tallinnas, 21. Mail 1881.

Soome Kirjanduse Selts

50 aastase jubeli pühaks.

Some of the

of the

Gestlased tarwitavad oma naabri rahwa Soomlaste keelt sagedaste kauba-ajamise juures: juba selle pärast oleks selle keele õpetuse raamatut tarwis. Aga weel teisi põhjusti on, mis Soome keele õppimist nõuavad: sugulase Soome keele tundmine äratas Eesti keele waimu ja ajaloo tundmist, awas tema aru-saamist, annab asja sõrbluseks, sõrblus aga toob oma jagu terawust ja ärksust sõrdleja inimese waimule, rikastab seda; Soome keele tundmine käänas Eesti õppijalle rohke waimu-waranduse aida uffe kergeste lahti, sest Gestlane, kellel jo liig sagedaste jõuudu puudub, teisi keeli õppida, võib mitu kord wähema kulu, kergema waewaga ja lühema ajaga lähedalt sugulast Soome keelt lugema ja mõistma õppida kui kedagi muud keelt. Selle pärast wõtsin jo ammu nõuaks üht Soome keele õpetuse ja harjutuse raamatut kirjutada, sain aga alles praeguse kewadise haljenduse alguse ajal mahti. Ma seatsin käesolewa grammatika siju mitme uuemate Soome keele õpetuse raamatute järel lühidelt kokku, aga nii, et kõik tarwilisemad healte õpetuse seadused ja muutmise õpetuse näitused sees on, oleksin weel enam lühendanud, siis oleksin pidanud mõnda tarwilist õpetust kõrwale jätma ja raamat oleks puudulik. Argu arwatagu healte õpetuse jagu mitte liig pikaks, seal ei ole midagi seadust üle aru üeldud, waid pandagu seda iseäralise hoolega tähele, sest ta kergitab suurel mõedul pea järel tulewate lugemiste arusaamist. Mõnd seadust ei annud ma mitte weikeste Soome keele õpetuse raamatute järel, waid uurimise raamatute põhjuste pealt.

Rüül oli mull himu, Soome keele healte seadusi Gesti keelega võrrelda, aga see oleks raamatu pikaks ja kalliks teinud; ehk saab edespidi seda tööd ette võtta. Siin tahan aga seda sügavamalt ajaloolise õpetuse põhjus-teadust seletuseks nimetada, et kõik sõnad ja sõnade vormid, mis Soome keeles healte poolest pikemad ehk kuidagi viisi täielikumad on kui Gesti keeles, enne wanast Gesti keeles niisama pikad ja täielikud olivad; ajajooksul on Gesti keele sõnad ennast rutemine lühendanud kui Soome omad. Niisama on ka need sõna vormid, kelle poolest Soome keel Gesti keelest rikkam on, enne kõik Gesti keeles olemas olnud, ehk ommete nii hästi kui kõik. Selleks võib jo Gesti wana rahwalauludest tõendawaid näitusi leida. Üksnes mõnel kohal on Gesti keel endisi heali kauemine alal hoidnud kui Soome keel; näit. Gesti keeli pimedä, kutsuda, isada, Soome keeli pimeä, kutsua, isää, kus Soome sõnadest endine d ehk t kadunud; Gesti paranda n, kuulda, Soome keeles paranna n, kuulla', kus Soome keeles t=heal ennast n^{ts}, l^{ts} muutnud, aga Gesti keeles ennast alal hoidnud.

Healte wälja rääkimise poolest katjugu õppija Wiru ja hommitupoolse Harju rannapoolsete külade rahwa keelt kuulda ja ta on siis õiget Soome keele kõla kuulnud.

Sõnadega „f=heal“, „p=heal“, „t=heal“ olen siin lühidelt f, ff, g, — p, pp, b, — t, tt, d tähendada tahtnud.

Ma panin aega tähele ja kirjutasin — pangu lugeja ka aega tähele ja õppigu!

Tartus, 16. Mail 1881.

Wälja-andja.

Healte õpetusest.

Wokaalid.

§ 1. Soome keeles on kahetä lühikest wokaali ehk täishealelist: a, e, i, o, u, y (= Eesti ü), ä, ö*). Neist on 1) kõwad: a, o, u, 2) pehmed: ä, ö, y, 3) kerged: e, i.

§ 2. Pikad wokaalid tähendatakse kahe lühikese kirjutamisega, näituseks maa, uusi (uus), pää (Eesti pea, pää), antaa (Eesti anna).

§ 3. Soome keele distongid ehk kahetortsed täishealelised on:

1) uo, yö, ie; näit. tuo, syö, wie (Eesti too, söö, wii). Neis on teine heal vähä pikem, selgem kuulda kui esimene. — Neid distongisid — päris distongisid, nagu Soomlased ütlevad — räägitakse kõla poolest nõnda wälja, kui Eesti pikka oo^b, öö^b, ee^b hommiku pooljel Tallinnamaal; nad on Eesti pika oo, öö, ee asemel.

2) au, eu, iu, ou; äy, öy; ai, ei, oi, ui, yi, äi, öi. Näituseks kaura (E. kaer), seura (E. selts), kiusa (E. kius), soutaa (E. sõuda, sõuda); käydä (E. käija), köyhä (E. kehwa, waene); sain (E. sain), vein (mina wiisin), uin (mina ujun), myi (tema müis), päivä (E. päaw, päiw), löi (tema löi).

*) Eesti ö puudub Soomlastel, selle asemel on neil enamiste e ehk o, näit. welka (E. wõlg), ottaa (E. wõtta).

§ 4. Seisawad sõna teises silbis faks wokaali, mis mitte ühe sugused ei ole, kõrwu, siis on teine wokaal esimesest lahku, kolmandama silbi jauks lugeda; näit. pyhien nagu pyhi-en (E. pühade), pienien (E. weikste), rakkaus nagu rakka-us (armastus). On aga teine (järgmine) neist wokaalidest i, siis on faks teises silbis seiswat healt kui distongid lugeda, neulain (nõelte), kukkoin (kukkede), myllyin (weskide).

§ 5. Kui sõna esimene wokaal kõwa on (a, o ehk u), siis on järgmised wokaalid kõwad ehk ferged; näit. maalla, kova (E. kõwa), ottawat (wõtawad), kukka (E. lill). Kui sõna esimene wokaal pehme on (ä, ö ehk y), siis on järgmised pehmed ehk ferged; näit. päällä (E. peal, pääl), pöydällä (E. laual), syömään (E. sööma). Kui sõna esimene wokaal ferge on (e, i), siis on järgmised mõnes sõnas kõwad, mõnes pehmed; 1) kõwad, näit. pellolla (mitte pellöllä, E. põllul), ilmalla (mitte ilmällä, E. ilmal); 2) pehmed, näit. silmällä (E. silmal), lehmällä (E. lehmal). Kui sõna esimeses silbis mõlemad wokaalid ferged on, siis on järgmised pehmed; näit. seinä, seinällä (E. sein, seinal), kielellä (E. keelel).

Konsonandid.

§ 6. Soome keeles on kolmeteistkümment konsonanti ehk umb-healelist: d, g, h, j, k, l, m, n, p, r, s, t, v (w). Neist on 1) kurgu=healed: k, g, j, h, 2) keele=healed: t, d, l, n, r, s, 3) huule=healed: p, v (w), m.

§ 7. k, t, p on sõna sees pea-aegu nii pehme kui Eesti keele g, d, b; näit. joki pea kui Eesti „jõgi“, sota pea kui Eesti „sõda“, tapan (E. tapan) pea kui Eesti „taban“, antamaan pea kui Eesti murdeline „andama“.

§ 8. g on üksnes n järel pruugitaw ja seal nii pehme, kui Tallinna murde pehmes wormis „kangas“, „hinge(-karjane)“, Soome kangas, hengen, nom. henki.

§ 9. Soome keeles räägitakse h sõna algusel selgeste wälja nagu meil Wõru murdes; näit. haava (E. haam), hoidan (E. hoian), hukkaan (E. hukkan).

Tähendus. Konsonantide jalku tuleb ka õhk-heale märk ' armata, mis hörna h sarnane on ja mõne sõna jau lõpul seisab; näit. vene', kate', kaste' (Eesti wene, kate, kaste), anna', ota', tule', hakata', kuulla', tulla', istua' (E. anna, wõta, tule, hakata, kuulda, tulla, istuda). Wõru murdes on see heal neil samul kohtadel, aga kõwem, üks ligi korra k-heale sarnane kurgu heal. Soome murretes on selle hörna õhk-heale asemel k ehk t. Seda õhk-healt ei kirjutata Soome liht lugemise raamatutes mitte. Selle raamatukese näituses on tema aga tähendatud, sest ta kergitab sõnade pehmen-damise aru-saamist.

§ 10. Kõwad ehk pikad konsonandid tähendatakse kahe wõrra kirjutamisega; näit. wakka (E. wakk), leppä (E. lepp), annan (E. annan).

Sõnade fifemiste healte olekust.

§ 11. Soome healtel, kui paarist konsonandist ära waatame, on faks järku ehk pikkust, lühikene järk ja pikk ehk kõwa järk, ja mitte nõnda kui Eesti keeles, kus kolm healte järku on, mis sellest tuleb, et Eesti keeles pikal ehk kõwal healel ise faks järku on. Soome sõnad on, kui k-, t-, p-healed wälja arwame, fceest täitsa muutmata, foguni ilma pehme ja kõwa järguta. Näituseks on nominatiw saani, infinitiw (seda) saania, nomin. seinä, infin. seinää, nom. auma, infin. aumaa (kuhi, naber), nom. linna, infin. linnaa, nom. risti, infin. ristiä, nom. kylmä, infin. kylmää-aa, ei, au, nn, st, lm poolest täitsa nõnda pikad ehk kõwad kui Soome genitiwid saanin, seinän, auman, linnan ristin, kylmän; genitiw ei ole siin mitte nominatiwist ja infinitiwist pehmem nagu Eesti keeles.

Pikkuse poolest on need healed (pikad wokaalid, diftongid, kaherkortsed konsonandid, kokku pandud konsonandid) Eesti keele teise ja kolmandama järgu healte wahesed, näitawad aga Eesti kolmandama järgule wähä ligimad olewat kui teisele. Näitufeks on hän meni linnaan, (seda) ristia, (faks) sormea weidi pehmem nn, st, r poolest, kui Eesti „ta läks linna“, „(seda) risti (rissti)“, „(faks) förme (förrme)“. Soome kk, pp, tt näitab kahe wokaali wahel niisama kõwa olewat kui Eesti ff, pp, tt, wähä ehk häkilisemalt rääkida. Kofku pandud konsonantide (rj, st, lm ja teiste) ja diftongide juures on selgem kuulda, et nemad pehmemad on kui Eesti kolmandamas järgus ja kõwemad kui Eesti teise järgu healed. Ka ei ole i diftongis ai, ei ja teistes nii teraw kui Eesti kõwas järgus, waid kaalub enam e poole kui Eesti keeles. Rääkigu Gestlane — see olgu üleüldiseks nõu-riks — Soome pikad wokaalid, diftongid, kaherkortsed konsonandid, kokkupandud konsonandid, natufene lühemalt, kergemalt, wähema kindluse ja wenitamisega kui Eesti kõwa, kolmandama järgu healed, aga ärgu pehmendagu ta neid mitte nõnda kaugele nagu Eesti keeles nende healte pehmet (teist) järku, mitte nagu nn Eesti genitiwi linna(-rahwas), nagu aa Eesti paljuse nominatiwis saanid, nagu s Eesti paljuse nominatiwis ristid — siis trehwab ta Soome heali kõige ligimalt.

Muutmised (pehendamised) sõna-tüwe sisemistes healtes.

§ 12. Sõna muudetakse seest poolt paljalt k-, t-, p-healte poolest. Kui teise silbi lühikese wokaali järel konsonant ehk õhk-heal ' seisab, kelle järel wokaali ei ole, ehk kui teise silbi lühikese wokaali järel faks konsonanti seisawad järel tulewa wokaaliga, siis on k-, t-, p-healed pehmendud, aga pehmendud konsonandi ees seisaw pikk wokaal ehk diftong jääb niisama kõwaks, nagu ta kõwas, pehendamata sõna-wormis on.

§ 13. K-healeft. 1) kk pehmendatakse k^{ts}; näit. kukka (E. liil), gen. kukan (pea kui Gesti *kugan rääkida); paikka, gen. paikan (E. paif, gen. paiga); gen. rikkaan, nom. rikas; kelkka (E. kelf, kelff), gen. kelkan (E. kelgu), vasikka, gen. vasikan.

2) k muutub n järel g^{ts}; näit. aurinko (päife), gen. aurinon; kaupunki (linn), gen. kaupungin (linna).

3) Sõna-tüve k muutub j^{ts}, kui hk, lk, rk järel sõna-tüve lõpul e seisab; näit. tüvi puhke, infin. puhjeta (tärgata); tüvi solke, infin. solkea, gen. soljen, nom. solki (E. sõlg); tüvi kurke, infin. kurkea, gen. kurjen; tüvi järke, gen. järjen, nom. järki (E. järg); kulkea (fõita), kuljen (fõidan).

4) Muial kufub k wälja; näit. tuhka, gen. tuhan; halko (E. halg), gen. halon; maku, gen. maun (E. magu, maitsmise tundmus); rae' (rake' asemel, E. rahe), gen. rakehen.

5) k muutub k^{ts} u wahel v^{ts}, näit. suku, gen. suvun; luku, gen. luvun.

6) k kufub sõna keskelt wälja ja ees seiswa diftongi i muutub fiis j^{ts}, näit. aika (E. aeg), gen. aian ehk ajan; poika (E. poeg, pois), gen. poian ehk pojan. — Nõnda ka Gesti sõna-wormis aja, foja j endise i asemel.

§ 14. T-healeft. 1) tt pehmendatakse t^{ts}; näit. ottaa' (E. wõtta), ottawat (E. wõtawad), otan (E. wõtan); saatto (E. saatmine, saatus), gen. saaton; kiittää (tänada, kiita), präfens kiitän; kate' (E. kate, enne kätte'), gen. kättehen; pantti, gen. pantin, (E. pant, pantt, gen. pandi); opettaa (õpetada), präfens opetan; hakata' (endise hakatta' asemel).

2) t muutub l, n, r järel l^{ts}, n^{ts}, r^{ts}; näit. pelto, gen. pellon (E. põld, gen. põllu), adessiw pellolla; aalto (E. laine, woog), gen. aallon; kuulla' (endise kuulta' asem.); tüwi kante, gen. kanne, nom. kansi (E. nom. kaas, gen. kaane); käyntö (E. käif), gen. käynnön; saanto (Gesti saaf), gen. saannon;

parantaa (E. parandada), gen. parannan (E. parandan); kerta (E. ford), gen. kerran; kumartaa, praesens kumarran (E. kumardada, kumardan); pyörtää, praesens pyörrän.

3) Muial muutub t d^{ts}; näit. nom. pata (E. pada), gen. padan (E. pajan); kaita (E. kitsas), gen. kaidan; tahtoa (E. tahta), praesens tahdon (E. tahan); tüvi lehte, gen. lehden, nom. lehti. — t kufub wälja: istua', pitää' (istuta', pitää' asemel); antaa' (antata' asemel).

§ 15. P-healtest. 1) pp pehmendatakse p^{ts}; näit. tappa (E. tappa), praesens tapan; kuoppa (E. koobas), gen. kuopan; gen. saappaan, nom. saapas (E. saabas, gen. saapa).

2) p muutub m järel m^{ts}; näituselks tüvi impe, gen. immen, nom. impi (E. neitsi); gen. lampaan, nom. lammas; praesens tempaan, infin. temmata'; tüvi kovempa, gen. kovemman, nom. kovempi (E. kõwem, gen. kõwema).

3) p muutub v^{ts}; näit. tupa, gen. tuvan; nom. apu (E. abi), gen. avun; nom. haapa (E. haab), gen. haavan; praesens kaipa (E. kaeban), infin. kaivata'.

§ 16. Teised, nende healte ees seiswad healed jääwad muutmata kõwaks; näit. on ai, h, l genitiwis paikan, lehden, soljen just niisama kõwa kui nominatiwis paikka, lehti, solki.

§ 17. Soome keeles ei kufu s järelt mitte k wälja; näit. waski, infin. waskea, gen. wasken (E. wass, gen. wase); lasken (E. lasen), raiskaan (E. raiskan), raiskata (E. raifata).

Muutusel sõna-tüwe lõpu-wokaali poolest otša tulewa wokaali läbi.

§ 18. Piisk wokaal saab i ees lühendatud; näit. saan, aga sain (i mööda läinud aja märk); puu, puita (i paljuse märk).

§ 19. Distongid uo, yö, ie on otša tulewa i ees o^{ts}, ö^{ts}, e^{ts} lühendatud; näit. juon, join (E. jöin); työ, töitä (E. tööfid,

tõid), wien, wein (E. wiisin, hommiku pool Eesti kubermangus-
wein); tie, teille (E. teedele).

Tähendus. käyn on minewikus kävin (E. käisin).

A. Ä.

§ 20. 1) Rahesilbilised sõnad kautawad i eest tüwe lõpu-
wokaali a ära, kui esimeses silbis u ehk o seisab; näit. ostan,
aga ostin (E. ostsin, ostin), korva, korville (korv-i-
lle, E. kõr-
wadelle), koira, koirille (E. koertele), musta, mustille, mustia
(E. musti, muste), nuora (E. nõör), nuorille (E. nõöridelle).

2) Si ole aga neid heali mitte esimeses silbis, siis muudab
i rahesilbilise sõna lõpu-wokaali a o^{ts}; näit. annan, annoin
(E. annin Soome annoin asemel Wirumaal, antsin), laulan,
lauloin (E. laulsin, laulin), peura (E. põtr, pödra), peuroille
(pötradelle), kala, kaloille (kaladelle).

Tähendus. Rahesilbilised sõnad, kelle esimene silb aja-sõna tüwi,
teine silb sõna jätk ma, ja ehk va on, kautawad i ees oma
lõpu-a; näit. saama (E. saanud, saak), saaja (E. saaja),
saava (see, kes saab) — saamilla, saajilta, saaville (E. saaki-
dega, saajadelt, neile kes saavad).

§ 21. Rahesilbilistes sõnades kufub tüwe lõpu-ä i eest
ikka ära; näit. silmä (E. film), silmille (silmäille asemel, Eesti
filmadelle, filmile), wedän (wian), wedin (E. wedasin), päivä,
päiville, heitän, heitin (E. heitsin, heidin).

§ 22. Mitme silbilised sõnad kautawad i eest a ja ä
sõna lõpult:

1) Kui nad mpa (mma), mpä (mmä) peale lõpewad; näit.
tüwi kovempa, pehmes wormis kowemma (nom. kowempi), ko-
vemmille (kowemmale asemel, E. kõwematele, kõwemile). Nõnda
vanhempa (nom. vanhempi).

2) Kui nad aja-sõna tüwed on; näit. istutan, istutin,
pyöritän (E. pööritan), pyöritin, odotan, odotin (E. ootasin).

3) Kui nad ma (mä), va (vä), sa (sä) läbi algupäralisest sõnakest sõnakest pikendamisega mitme silbilisteks saanud on; näit. sanoma (G. sõnum), sanomille (G. sõnumetele), viljava (Gesti wiljakas), viljavissa (G. wiljakates), kuuluisa, kuuluisilta (Gesti kuuljatekt), pätoisa (G. õnetu), pätoisiltä (G. õnetumatekt).

4) Kui konsonant h ehk üks muu wokaal kui i lõpu-wokaali ees on; näit. vieras, tümi vieraha, vierahille (G. wöerastelle); korea (G. kena, ilus, uhke), koreille; kapea (G. kitsas), kapeille.

§ 23. Mitme silbilised sõna-tüved muudamad a o^{ts}, ä ö^{ts}, kui nende lõpu-wokaali ees i ehk üks konsonanti on; näit. asia (G. asi), asioista (G. asšjadest, asjust); pappila (G. kirikumõis, papikoht), pappiloina (kui kirikumõisad); karitsa (G. tallekene), karitsoille (G. talleketele); kurikka (G. kurik), kurikoille; tekiä, tekiöillä (G. tegijatel); kynttilä (G. küinal), kynttilöille; laulanta (G. laul), laulannoille.

Tähen d u s. Sõnakest isäntä, emäntä (peremees, perenaine) heidetakse i eest ä ära; näit. isännille, emännille, isäntinä, emäntinä (kui isandad, kui emandad).

§ 24. Muudes mitmesilbilistes sõnades muudetakse tüve-lõpu a, ä ehk heidetakse ära; näit. vasara (G. wasar), peruna (G. kartohwel, Peru maalt toodud taim), ottaja (Gesti wõtja, wöttaja) — vasaroille, perunoille, ottajoiile, ehk wasarille, perunille, ottajille (G. wasaratele j. n. e.).

§ 25. a, ä muudetakse e^{ts}, kui kõwad sõna-jatkud mpi (tümes mpa), tta, tt-, ta sõna-tüwe otša tulewad; näit. kova, kovempi, kylmä, kylmempi, istutan, istutetaan (G. istutatakse), istutettiin (G. istutati, istuteti), istutettu (G. istutatud, istutetud), tapan, tappa, tapettiin, tapettu (G. tapan j. n. e.).

I.

§ 26. i muudab ennast juure tulewa i ees e^{ts}; näit. risti, risteille (Gesti ristidelle); pappi (Gesti kirikherra), papeille

(*Ḟ*. firik^härradelle), kuorin (*Ḟ*. foorin), kuorein (*Ḟ*. foorisin), kuoreisin (*Ḟ*. fooriksin).

Tähen^dus. Mõnes murdes kaub i juure tulema i eest ära; näit. ristille (*Ḟ*. ristile) ja paljuses nõndasama ristille (*Ḟ*. ristidelle), kuorin (*Ḟ*. foorin) ja mööda läinud ajas nõndasama kuorin (*Ḟ*. foorisin).

E.

§ 27. Sõna-tüve lõpu-wokaal e muudab ennast kahe-silbiliste sõnade nominatiwis i^{is}, aga mitmesilbiliste sõnade nominatiwist kaub tema ära; kahe-silbiliste sõnade tüwed kive, puole, suure, reke on nominatiwis kivi, puoli, suuri, reki; mitmesilbiliste sõnade tüwed paimene (*Ḟ*. karjane), sisare (*Ḟ*. õde, sõsar) on nominatiwis paimen, sisar.

Tähen^dus 1. e jääb nominatiwis kolme (*Ḟ*. kolm), itse (*Ḟ*. ise).

Tähen^dus 2. Selle nominatiwi i ees on sõna-tüve t s^{is} saanud; näit. tüwi kante, nom. kansi (kanti asemel, *Ḟ*. kaas), tüwi käte, nom. käsi (käti asemel). (Wõrdle § 39.)

§ 28. Sõna-tüve lõpu-wokaal e heidetakse i eest ifka ära, näit. tüwi tuule, nom. tuuli, tuulille (tuuleille asemel, *Ḟ*. tuultele); tüwi kävelen (*Ḟ*. käin, kõnnin), kävelin (*Ḟ*. käisin, kõndisin); tüwi hevose, nom. hevonen, hevosille (*Ḟ*. hoostelle); olen, olin, olisin (*Ḟ*. oleksin).

§ 29. Mitmesilbiliste sõna-tüwedest kaub t^{ga}, k^{ga}, n^{ga} algaja lõppude eest e ifka ära; näit. tüwi paimene, infin. paimenta; tüwi hevose, infin. hevosta, paljuse gen. hevosten; tüwi parane, parannut (paranenut asemel), parankoon (paranekoon asemel), infin. parata' (paranta', paratta' asemel); tüwi kävele, infin. kävellä' (käveltä' asemel), kävellyt (kävelnyt asemel).

§ 30. Kahe-silbilisestest t^{ga}, k^{ga}, n^{ga} algaja sõna-tüwedest kaub e ära, kui e ees mitte k, p, v, m ehk ht ei seisfa, waid keegi muu konsonant; näit. tüwed tuule, une, vuore, vete, ruuhe (nom. tuuli, uni, vuori [*Ḟ*. mägi], vesi, ruuhi [*Ḟ*. paat]), infin.

tuulta, unta, vuorta, vettä, ruuhta, palj. gen. tuulten, unten, vuorten, vetten, ruuhten; tümed tule, mene, pese, sure (präsenfid tulen, menen j. n. e.), tulkoon, menkoon, peskoon, surkoon, tullut (tulnut asemel), mennyt (menenyt asemel), tulla' (tulda' asemel), mennä' (mentä' asemel), surra' (surda' asemel), pestä'. — Mõnesse aja sõna tümese jääb e; näit. tümi pote (präsens poden), potunud, infin. potea' (G. pöen, pödenud).

§ 31. Kui aga e ees k, p, v, m ehk ht seisab, siis on tüme lõpu=wofaal e jäänud ja muute lõpp t on e ja järeltulewa wofaali wahelt wälja kukkunud.

1) Kui e ees k, p, v seisab; näit. tümed joke, läpe (G. auk [seina sees]), kive (nomin. joki, läpi, kivi), infin. jokea, läpeä, kiveä (endise joketa, läpetä, kevetä asemel); tümed luke, kulke, lukea' (G. lugeda), kulkea' (G. sõita), lukekoon, kulkekoon (G. lugegu, sõitku), lokenut, kulkenut (G. lugenud, sõitnud). — Aga selle wastu käiwad teist seaduse teed tümed näke, teke, inf. nähdä', tehdä' (endise näktä', tektä' asemel, G. näha, teha), nähkoon, tehkoon (endise näk-koon, tek-koon asem., G. nähku, tehku), nähnyt, tehnyt (endise näknyt, teknyt asem., G. näinud, teinud, nähnud, tehnud); neist on tüme lõpu=e järeltulewa konsonandi eest kadunud.

2) Kui e ees m seisab; näit. tümed nime, soime (nomin. nimi, soimi, G. sõim), infin. nimeä, soimeä; imen, infin. imeä' (endise imetä' asemel, G. imeda), imenyt, imekoon. Selle wastu on aga tümed lume, lieme e t eest kautunud: inf. lunta, lientä (lumta, liemtä asemel).

3) Kui e ees ht seisab; näit. tümi tähte, lehte (nomin. tähti, lehti), infin. tähteä, lehteä; tüwi lähte, lähden (G. lähen, lähän), infin. lähteä' (G. minna), lähtenyt (G. lähnud, läinud), lähtekoon (G. mingu). Aga selle wastu tüwest lähte (nomin. lahti, G. laht, gen. lahe), infin. lahta (lahtta, laht-ta asemel);

tümedest yhte, kahte (nom. yksi, kaksi), infin. yhtä, kahta (yht-ta, kaht-ta, endise yhte-tä, kahte-ta asemel).

Täheendus. Ka siis on t e ja a (ä) wahelt wälja kuffunud, kui e ees faks konsonanti seisawad, kellest wiimne mitte t ega s ei ole; näit. t. onne, nom. onni (E. önn), inf. onnea.

§ 32. Esimi lõpu na (nä) eest kufub e ka ära; näit. ihmisenä ehk ihmisnä (kui inimene), hevosena ehk hevosna (kui hobune).

Sõna-tüwe konsonantide muutmiseft sõna lõpetuses ja kokku puutuwate lõpu konsonantide ja wokaalide läbi.

§ 33. Soome sõna wõib paljalt ühe konsonandi peale lõppeda; näit. tüwi sormukse, nom. sormus (E. sõrmus), tüwi kysymykse, nom. kysymys (E. küsimus, endise sormuks, kysymyks asemel); tüwi kolmante, nom. kolmas ehk kolmat (E. kolmas); tüwi kovimpa, nom. kovin (enne kovimp, E. kõige kõwem).

§ 34. t, k, n ees pehmentatakse ks, ts, ps s^{ts}; näit. tüwi sormukse, inf. sormusta (endise sormuksta asemel); tüwi veitse, infin. veistä (endise veitstä asemel), nom. veitsi (E. wäits, nuga); t. lapse, infin. lasta (lapsta asemel), nom. lapsi (E. laps); tüwi juokse, praesens juoksen (Eesti jooksen), infin. juosta, juosnut, juoskoon (enne juoksta, juoksnut, juoskoon).

§ 35. Esimi lõpu na ees saab t n^{ts}, ps s^{ts}; näit. tüwi vuote, Esim vuotena ehk vuonna (vuotna asemel), nom. vuosi (E. aasta, woos); t. sute, Esim sutena ehk sunna, nom. susi; t. lapse, Esim lapsena ehk lasna (lapsna asemel), nom. lapsi.

§ 36. ts saab n ees n^{ts}; näit. iloitsen, iloinnut (iloitsnut asemel); kaitsen, kainnyt (kaitsnut asemel); t (d) saab n^{ts}, vastannut (vastatnut asemel), t. vastata, praesens vastaan (vastadan asemel); tullunna (tullun-na, tullutna asemel), vienynnä (vienytnä asemel).

§ 37. k saab t (d) ja n ees h^{ts}; tüvi teke, tehtiin (tek-tiin, tek-tiin asemel), tehdä' (tektä', tek-tä' asemel), tehnyt (teknyt asemel) (E. tehti, teha, teinud ehk tehnud).

§ 38. h saab s ees k^{ts}; näit. tüvi yhte, kahte, nom. yksi, kaksi (yhsi, kahsi asemel).

§ 39. e, a, ä kufub, nagu ülemal näidatud, i eest ära, ja i muudab fiiis t (d) s^{ts}; näit. tüvi kante, kansille (kans-i-lle, endise kantille, kanteille asemel, E. kaantele), käsille (endise kättille, käteille asemel); tüvi pyytä, präfens pyydän, präteritum pyysin (endise pyytin, pyytäin asemel); t. kääntä, präteritum käänsin (kääntin, kääntäin asem.), präfens käännän (kääändän asemel); t. waelta, präter. waelsin, präf. waellan (E. kōnmin); t. kumarta, präter. kumarsin (kumartin asem.); t. vastata, präter. vastasin (vastatin, vastatain asem.), präf. vastaan (vastajan, vastadan, vastatan asem.); t. kokota, präter. kokosin (kokotin asem.), präf. kokoan (kokodan, kokotan asem., E. kogun, kogufin).

§ 40. Sõna-jatfus ute (yte) on te nominatiwis s^{ts} saanud, wist selle läbi, et tüwe lõpu wokaal e i^{ts} muutus, kes t s^{ts} muutis ja fiiis kaduma läks; näit. tüwi oikeute, gen. oikeuden, nom. oikeus (enne wist oikeusi, oikeuti, E. õiigus); t. pimeyte, gen. pimeyden, nom. pimeys (E. pimedus).

§ 41. n on k, t ees t^{ts} muudetud; näit. pakenen, paeta' (paenta', pakeneta' asem.), paetkoon (paenkoon asem., E. põgenen, põgeneda, põgenegu).

§ 42. Sõna lõpetuses saab m n^{ts}; näit. tüwi avaima, nom. avain (enne avaim, E. wōti); t. onnettoma, nom. onneton (enne onnetom, E. õnnetu).

§ 43. Shk-heal' (waata § 9, tähendus) muudab ennast selleks konsonandiks, kelle ette ta seisma tuleb; näit. otappas on ota'-pas, otah-pas asem. (E. wōta ommete!), sanoppas (ehk sanoppa) sano'-pas, sanoh-pas asemel (E. üttele ommete!).

Rokku tõmmatud sõna tüvedest.

§ 44. Teise ja kolmandama silbi vahelt kaub h ära ja faks wokaali saamad siis üheks pikaks wokaaliks; näit. vieraha, gen. vierahan ja vieraan, nom. vieras (G. wõeras); gen. kirvehen ja kirveen, nom. kirves; gen. venehen ja veneen, nom. vene' (veneh), (Gesti wene, paat), gen. kewähän ja kewään, nom. kewä' (kewäh).

§ 45. Wiimiste sõnade jauskonna infinitiivis on õhk-heal' ehk h, nagu arwatakse, ennast t ees t^{is} muutnud: venettä, kewättä, palj. gen. venetten, kewätten endise venehtä, kewähtä, venehten, kewähten asemel.

§ 46. Murretes muudab ennast e järel seisaw a, ä e^{is}, saab seda wiisi pitkaks ee^{is}, o järel seisaw a o^{is}, saab seda wiisi pitkaks oo^{is}; näit. valkea, pimeä, rupean (Gesti algan), ainoa (G. ainus), kokoon (G. kogun) — valkee, pimee, rupeen, ainoo, kokoon. Nõnda muutub ka ua uu^{is}.

Sõna rõhust.

§ 47. Sõna rõhk (accent) on nagu Gesti keeles: esimese silbi peal on pea-rõhk, kolmandama silbi peal kõrwaline rõhk, wiimandama silbi peal kõrwaline rõhk, madalam kui kolmandama peal.

Deflination (nimisõnade muutus).

Nimi-sõna casuste ehk muudete lõppudest.

§ 48. Casuste (kaasuste) lõppusid*) saab järel seisimate tabelite pealt näha, kus nende ja sõna-tüve wahel kriips pandud. Sealt saab näha, et nemad healte poolest täielikumad on kui Eesti keeles, kus nad enne niisama sugused oliwad, nagu nüüd Soome keeles. Eesti wana rahwalauludes on neid wana moodi pikemaid lõppusid sagedaste leida. Muudetel on Ladina keeli nimed.

§ 49. Üksikuse infinitiwi (ehk partitiwi) märk on ta, tä ehk a, ä. Kus a, ä ees t puudub, seal oli ta enne, ja on hiljem wälja kukkunud. (Waata § 31.)

§ 50. Üksikuse illatiwi märk on h-n, kelle wahel h ees seisaw wokaal on. Näit. maahan, G. maha; puuhun, G. puusse; kivehen, G. kiwisse; talohon, G. talusse. Kõrku tõmmatud sõnades on üksikuse illatiwi märk sen, näit. pensahasen, G. põeesasse, nom. pensas, gen. pensahan. Rahe ja mitmesilbilisi sõnu pruugitakse uuemal ajal kirjades enamiste ilma h^{ta}, näit. kiveen, taloon, silmään, pensaasen.

§ 51. Paljuse casusid tähendatakse selle läbi, et sõna tüve ja üksikuse märkide wahele itte, ite, te, ehk ide ja i (j) pannakse, kus juures i eest healed kaowad ehk muutuwad, nagu healte õpetuses näidatud.

*) Casuste tähendusjed „Eesti keele healte õpetus“ lchf. 59.

§ 52. Paljuse genitiivi märk on itten ehk iden; näit. maitten ehk maiden, harmaitten ehk harmaiden, nom. harmaa (G. hall'); jen ehk ien, näit. talojen (endise taloien, taloiden, taloitien asem.), poikien (poik-ie-n, endise poikiden asem.), hevosiien (hevos-ie-n, endise hevosiiden asem.). Selle kõrvas ka te, kui t eest e wälja kuffuda wõis, näit. hevosten, tuulten; ja i, e asemel, kelle eest t (d) kadunud, näit. taloin (taloen, enne taloden), silmäin (silmäen, enne silmäden).

Tähendus 1. i muutub kase wokaali wahel j^{ts}.

Tähendus 2. e on konsonandi ees i^{ts} muutunud, nagu teises substantiivis, antaissa (antaessa, endise antatessa asemel), kutsuissa (kutsuessa, enne kutsutessa). Eesti keeles on endine t=heal alles, näit. kutsudes.

§ 53. Paljuse infinitiivi märk on ia, iä (i paljuse ja a [ä] üffikuse märk), kui i eest wokaal kaduda wõis; näit. poikia, silmiä, hevosiä, — ehk ja, kui tüwe lõpu-wokaal jäi ehk muudetud jai; näit. taloja (enne taloita), laivoja (enne laivoita, laivaita), kanoja (enne kanoita, kanaita). t on kase wokaali wahelt wälja kuffunud. t on mitmesilbiliste juure ka jäänud; näit. laulannoita ehk laulantoja, nõnda ka üffikuses.

§ 54. Paljuse illatiivi märk on ihin ehk isin (i on h ja n wahel, s ja n wahel selle pärast, et h ja s ees i seisab); näit. puihin (G. puudesse), taloihin (G. taludesse), silmihin ehk silmiin (G. silmdesse, fillmi), ja kofku tõmmatud sõnades vierahisin ehk vieraisin, sileisin (üffikuse nom. sileä, G. wõerastesse, filedatesse).

Tähendus. s on sagedaste seal prungitam, kus eesfeiswa wokaali ees h seisib.

§ 55. Ehk küll paljuse märk eesfeiswa wokaaliga diftongi sünnitab, on sõna tüwi, kui ta üleühtse muudetaw, sellegi pärast pehmes wormis; näit. kukoile (G. kuffedelle), nom. kukko;

jaloissa (E. jalus, jalgades), nom. jalka; harakoille, nom. harakka; laulannoile (E. lauludelle), nom. laulanta.

Tähenäus. Ka tingimise kõne viisi (konditionali) lõpu läbi sünnitatud distongi ees on mitmesilbilise sõna tüvi pehmes vormis; näit. kumarraisin (mitte kumartaisin, E. kummar-daksin); puhallaisin (E. puhuksin), tüvi puhalta, praesens puhallan (E. puhun).

§ 56. Nimisõnad jaotatakse kuude deklinatsioonisse ehk muutusesse. Need on:

1) Esimese deklinationi sõnad, ühesilbilised, kelle tüves piff wokaal ehk distong; näit. maa, puu, kuu, suu, muu, pää, jää, syy (E. põhjus, süi), työ, yö, suo, tie, voi (E. wõi). Nõnda käiwad ka mitmesilbilised pääwade nimed -tai peal: sun-nun-tai (E. pühapäaw), maanantai (E. esmaspäaw), tiistai (E. teisipäaw), tuorstai (E. neljapäaw), perjantai (E. reede), lauwan-tai (E. laupäaw), — helluntai (E. pühapäaw); -tai Rootsi sõnast dag, päaw.

2) Teise deklinationi sõnad, kahe ja mitmesilbilised, kelle tüwe lõpus o, ö, u ehk y, mis järel tulema i ette muutmata seisma jääwad; näit. talo, kello (E. kell), joukko (E. hulk), itku (E. nutt, nutu), kulku (E. reis, käik), apu (E. abi), kuusisto (E. kuusik), perintö (E. pärandus), syöty (E. söödud), heitetty (E. heidetud), ostettu (E. ostetud).

3) Kolmandama deklinationi sõnad, kahe ja mitmesilbilised, kelle tüwe lõpus a, ä, neula (E. nõel), terva (E. tõrw), pata, silmä, sukka, lanka (E. lõng), matka (E. reis, teekond, teekäik), härkä (E. härg), heinä (E. hein), terävä (E. teraw), silakka (E. filf).

4) Neljandama deklinationi sõnad, kahe ja mitmesilbilised, kelle tüwe lõpus i; näit. äiti (E. eit), pappi (E. papp), sirppi (E. sirpp), tuomari (E. kohtunik), juomari (E. jaomar, joodik), lähetti (E. saadik), penninki, gen. penningin.

5) Wiendama deklinationi sõnad, kelle kase ja mitmesilbilise tüve lõpus e on, näit. tammi (tüvi tamme), gen. tammen; mäki (E. mägi, tüvi make), gen. mäen, infin. mäkeä (E. mäge); varsi (tüvi varte), gen. varren; vares (tüvi varekse), gen. vareksen; siemen, gen. siemenen (tüvi siemene); tytär (tüvi tyttäre), gen. tyttären.

Selle deklinationi järele käiwad ka sõnad, kelle otsas ut, yt, gen. ue-n, ye-n; näit. ohut (E. õhufe, peenife), gen. ohuen, infin. ohutta; neitsyt (E. neitjit), gen. neitsyen; kätkyt (E. kätki), gen. kätyen; ja sõnad nut-, nyt-lõpuga, näit. antanut, gen. antanee-n, palj. nom. (nemad on) antaneet.

6) Kuuendama deklinationi sõnad, kelle teise ja kolmandama silbi wokaali wahel h, mis wälja kufub, ja kaks wokaali juis ennast pikaks wokaaliks ühendawad; näit. vieras (tüvi vieraha), gen. vieraha-n ja vieraa-n; kirves (tüvi kirvehe), gen. kirvehe-n ja kirvee-n; nom. puhdas, gen. puhtaha-n ja puhtaa-n; nom. oas (E. oas), gen. okaha-n, okaa-n; nom. terve', gen. tervehe-n, tervee-n; huone', gen. huonehe-n, huonee-n; kate' (E. kate), gen. kattehe-n, kattee-n.

Selle deklinationi järele käiwad ka: ehtoo (E. õhhtu), leikkoo ehk leikkuu (E. leikus), talkoo (E. tallgus), vapaa (E. waba), vakaa (E. kindel, ustaw, tõsine) ja muud sarnatsjed.

§ 57. I. deklination.

Soomes f.

Geesti f.

Üksikus (singular).

Nominatiw*)	maa	työ	maa	töö
Genitiw	maa-n	työ-n	maa	töö
Akkusatiw	maa-n	työ-n	maa	töö

*) Soomes keele muudete nimed Soomes keeles on järgi mööda: Nimentö, omanto, osanto, asunto, lähdentö, menentö, sivunto, otanto, annanto, muutanto, kautanto, vajanto, olento, seuranto, avunto (nto on sõna lõpp ehk jätk).

Infinitiw	maa-ta	työ-tä	maa-d	töö-d
Inessiw	maa-ssa	työ-ssä	maa-s	töö-s
Elatiw	maa-sta	työ-stä	maa-ft	töö-ft
Illatiw	maa-han	työ-hön	ma-ha	töö-sfe (tö-hö)
Abessiw	maa-lla	työ-llä	maa-l	töö-l
Ablatiw	maa-lta	työ-ltä	maa-lt	töö-lt
Allatiw	maa-lle	työ-lle	maa-le	töö-le
Abessiw	maa-tta	työ-ttä	maa-ta	töö-ta
Prolatiw	maa-tse	työ-tse	maad mööda m. pidi	
Translatiw	maa-ksi	työ-ksi	maa-ks	töö-ks
Essiw	maa-na	työ-nä	maa-na	töö-na
Komitatiw	maa-ne	työ-ne	maa-ga	töö-ga
Instruktiw	maa-n	työ-n	maa waral, m. läbi	töö waral, tööga, töö abil.

Soome k.

Geesti k.

P a l j u s (plural).

Nominatiw	maa-t	työ-t	maa-d	töö-d
Genitiw	ma-itte-n	tö-itte-n	maa-de	töö-de
	ma-ide-n	tö-ide-n	ma-ie	
Akkusatiw	maa-t	työ-t	maa-d	töö-d
Infinitiw	ma-i-ta	tö-i-tä	ma-i-d	töö-fi-d, tö-i-d
Inessiw	ma-i-ssa	tö-i-ssä	maa-de-s	töö-de-s
Elatiw	ma-i-sta	tö-i-stä	maa-de-ft	töö-de-ft
Illatiw	ma-i-hin	tö-i-hin	maa-de-sfe	töö-de-sfe
Abessiw	ma-i-lla	tö-i-llä	maa-de-l	töö-de-l
Ablatiw	ma-i-lta	tö-i-ltä	maa-de-lt	töö-de-lt
Allatiw	ma-i-lle	tö-i-lle	maa-de-le	töö-de-le
Abessiw	ma-i-tta	tö-i-ttä	maa-de-ta	töö-de-ta

Prolatiiv	ma-i-tse	tö-i-tse	maid mööda	
Translatiiv	ma-i-ksi	tö-i-ksi	maa-de-ks	töö-de-ks
Esfiiv	ma-i-na	tö-i-nä	fui maad	fui tööd
Komitatiiv	ma-i-ne	tö-i-ne	maadega	töödega
Instruktiiv	ma-i-n	tö-i-n	maade waral	m. abil

§ 58. II. deklination.

	Üksikus.	Paljus.	Küsimise peal:
Nom.	talo	talo-t	kes? mis?
Gen.	talo-n	talo-je-n talo-i-n	kelle? mille?
Infin.	talo-a	talo-j-a	keda? mida?
3. ühesk.	talo-ssa	talo-i-ssa	kelles? kelle sees?
4. ühesk.	talo-sta	talo-i-sta	kellest? kelle sees?
5. ühesk.	talo-hon	talo-i-hin	kellesse? kelle sisse?
6. ühesk.	talo-l	talo-i-lla	kellel? kelle peal, ligidal?
7. ühesk.	talo-lle	talo-i-lle	kellele? kelle peale?
8. ühesk.	talo-tta	talo-i-tta	kellelta? ilma kellelta?
Prolat.	talo-tse	talo-i-tse	keda mööda, keda pidi, kelle kaudu?
Transl.	talo-ksi	talo-i-ksi	kelleks (muutma)?
Esfiiv	talo-na	talo-i-na	kellena? mis-sugusel olekul?
Komit.	talo-ne	talo-i-ne	kellega?
Instr.	talo-n	talo-i-n	kelle waral, kelle abil?

§ 59. III. deklination (tüme lõpul a, ä).

(Sühendatud tabel.)

Üksikus.

Nom.	tupa (G. tuba)	jalka (G. jalg)	laiva (G. laew)	leipä (G. leib)
Genit.	tuva-n	jala-n	laiva-n	leivä-n

Infin.	tupaa (tupa-a)	jalkaa (jalka-a)	laivaa (laiva-a)	leipää (leipä-ä)
Snesf.	tuva-ssa	jala-ssa	laiva-ssa	leiva-ssä
Mat.	tupaan (tupa-an)	jalkaan (jalka-an)	laivaan (laiva-an)	leipään (leipä-än)
Mat.	tuva-lle	jala-lle	laiva-lle	leivä-lle
Esfin	tupa-na	jalka-na	laiva-na	leipä-nä
Instr.		(läfs) jalan		

Paľjuš.

Nom.	tuva-t	jala-t	laiva-t	leivä-t
Gen.	tup-ie-n tupa-i-n	jalko-je-n jalka-i-n	laivo-je-n laiva-i-n	leip-ie-n leipä-i-n
Snesf.	tuv-i-ssa tup-iin (tup-i-hin)	jalo-i-ssa jalko-i-hin	laivo-i-ssa laivo-i-hin	leiv-i-ssä leip-iin (leipihin)
Mat.	tuv-i-lle	jalo-i-lle	laivo-i-lle	leiv-i-lle
Esfin	tup-i-na	jalko-i-na	laivo-i-na	leip-i-nä
Instr.		jalo-i-n (E. paľja jalu)		

Ükfifus.

Nom.	omena (E. õun)	onneton (E. õnnetu)	kove-mpi (E. kõvem)	kov-in (E. kõige kõ- vem)
Gen.	omena-n	onnettoma-n	kove-mma-n	kov-imma-n
Infin.	omena-ta omena-a	onnettoma-a onneton-ta	kove-mpa-a	kov-impa-a kov-in-ta
Mat.	omena-lle	onnettoma-lle	kove-mma-lle	kov-imma-lle
Esfin	omena-na	onnettoma-na onneton-na	kove-mpa-na	kov-impa-na kov-in-na

Paljus.

Nom.	omena-t	onnettoma-t	kove-mma-t	kov-imma-t
Gen.	omeno-itten			
	omeno-iden	onnettom-ien	kove-mp-ien	kov-imp-ien
	omeno-jen	onnettoma-in	kove-mpa-in	kov-impa-in
	omen-ien	onneton-ten		kov-in-ten
Mat.	omana-in			
	omeno-ihin			
Mat.	omen-ihin	onnettom-ihin	kovemp-ihin	kovimp-ihin
	omen-iin	onnettom-iin	kovemp-iin	kovimp-iin
Mat.	omeno-ille		kovemm-ille	kovimm-ille
Esfim	omen-ille			
	omeno-ina	onnettom-ina	kovemp-ina	kovimp-ina
	omen-ina			

§ 60. IV. deklination (tüme lõpul i).

Üksikus.

Paljus.

Nom.	äiti (G. eit, ema)	risti (G. rist)	äidi-t (G. eided)	risti-t (G. ristid)
Gen.	äidi-n	risti-n	äite-in	riste-i-n
Infim.	äiti-ä	risti-ä	äit-ien	rist-ie-n
			äite-j-ä	riste-j-ä
Snesf.	äidi-ssä	risti-ssä	äit-i-ä	rist-i-ä
			äite-i-ssä	riste-i-ssä
Mat.	äiti-hin	risti-hin	äid-i-ssä	rist-i-ssä
			äit-ihin	rist-i-hin
			äit-iin	rist-iin

§ 61. V. deklination (tüve lõpul e).

Üksikus.

Nom.	kivi (G. kivi)	pieni (G. weife, peenife)	korsi (G. kõrjs)	jänes (G. jänes)
Gen.	kive-n	piene-n	korre-n	jänekse-n
Infin.	kive-ä	pien-tä	kort-ta	jänes-tä
Iness.	kive-ssä	piene-ssä	korre-ssa	jänekse-ssä
Mat.	kive-hen kive-en	piene-hen piene-en	korte-hen korte-en	jänekse-hen jänekse-en
Mat.	kive-lle	piene-lle	korre-lle	jänekse-lle
Esim	kive-nä	piene-nä pien-nä	korte-na	jänekse-nä jänes-nä

Paljus.

Nom.	kive-t	piene-t	korre-t	jänekse-t
Gen.	kiv-ien kive-in	pien-ien pien-ten	kors-ien kort-ten	jäneks-ien jänes-ten
Infin.	kiv-jä	pien-jä	kors-ia	jäneks-jä
Mat.	kiv-ihin kiv-iin	pien-ihin pien-iin	kors-ihin kors-iin	jäneks-ihin jäneks-iin
Mat.	kiv-ille	pien-ille	kors-ille	jäneks-ille
Esim	kiv-inä	pien-inä	kors-ina	jäneks-inä

Üksikus.

Nom.	kolmas (G. kolmas)	hevonen (G. hobune)	vastaus (G. vastus)
Gen.	kolmanne-n	hevose-n	vastaukse-n
Infin.	kolmat-ta	hevos-ta	vastaus-ta
Iness.	kolmanne-ssa	hevose-ssa	vastaukse-ssa

Mat.	kolmante-hen	hevose-hen	vastaukse-hen
	kolmante-en	hevose-en	vastaukse-en
Mat.	kolmanne-lle	hevose-lle	vastaukse-lle
Esfin	kolmante-na	hevose-na	vastaukse-na

Paljus.

Nom.	kolmanne-t	hevose-t	vastaukse-t
Gen.	kolmans-ien	hevos-ien	vastauks-ien
		hevos-ten	vastaus-ten
Mat.	kolmans-ihin	hevos-ihin	vastauks-ihin
	kolmans-iin	hevos-iin	vastauks-iin
Mat.	kolmans-ille	hevos-ille	vastauks-ille
Esfin	kolmans-ina	hevos-ina	vastauks-ina

§ 62. VI. deklination (kõiku tõmmatud sõnad).

Üksikus.

Nom.	seiväs (E. teiväs)	(h kadunud)	rae' (E. rahe, rahe-tera)	(h kadunud)
Gen.	seipähä-n	seipää-n	rakehe-n	rakee-n
Infin.	seiväs-tä		raet-ta	
Iness.	seipähä-ssä	seipää-ssä	rakehe-ssa	rakee-ssa
Mat.	seipähä-sen	seipää-sen	rakehe-sen	rakee-sen
Mat.	seipähä-lle	seipää-lle	rakehe-lle	rakee-lle
Esfin	seipähä-nä	seipää-nä	rakehe-na	rakee-na
	seiväs-nä		raken-na	

Paljus.

Nom.	seipähä-t	seipää-t	rakehe-t	rakee-t
Gen.	seipäh-ien	seipä-itten	rakeh-ien	rake-itten
	seiväs-ten	seipä-iden	raes-ten	rake-iden

Infin.	seipäh-ia	seipä-itä	rakeh-ia	rake-ita
Mat.	seipäh-isin	seipä-isin	rakeh-isin	rake-isin
Mat.	seipäh-ille	seipä-ille	rakeh-ille	rake-ille
Esfin	seipäh-inä	seipä-inä	rakeh-ina	rake-ina

Komparatiivist ja superlatiivist (wõrdluselt).

§ 63. Rahefilbiliste sõnade otsa jätkatud komparatiivi lõpu (-mpa, gen. -mman, nom. -mpi) ees muutub a, ä e^{ts}.

Superlatiivi lõpu (impa, gen. imman, nom. in) i eest kufu-
wad sõna tüve lõpu-wõtaalid ikka wälja. — Näituseks:

vanha	vanhempi	vanhin (infin. -impaa)
(E. wana)	(E. wanem)	(E. kõige wanem)
syvä	syvempi	syvin (infin. -impää)
(E. sügaw)	(E. sügawam)	(E. kõige sügawam)
wäkevä	wäkevampi	wäkevin
rakas	rakkahampi	rakkahin
(E. armas)	(ehk rakkaampi)	(ehk rakkain)
sileä (siliä)	sileampi	silein (gen. -immän)
(E. file)	(E. filedam)	(E. kõige filedam)
pitkä	pitempi	pisin
	(E. pitsem)	(E. kõige pitsem)
enä	enempi	enin
	(E. enam)	(E. kõige enam)
hyvä	parempi	paras ehk parahin
		(paras, gen. parahan).

Arwu sõna (Soome lasku-sana).

§ 64. Kardinal-aruude ehk põhjus-aruude tüvedest on lõpu nte läbi, mis pehmes wormis -nne^{ts} muudetud, ordinal-aruud ehk järg-aruud saanud; nominatiivis on nte aega mööda s^{ts} muudetud.

Kardinal=arvud.

Ordinal=arvud.

1	yksi (t. yhte, gen. yhten)	ensimäinen
2	kaksi (t. kahte)	toinen
3	kolme	kolmas (t. kolmante)
4	neljä	neljäs (neljante)
5	viisi (t. viite, gen. viiden)	viides
6	kuusi (t. kuute, gen. kuuden)	kuudes
7	seitsemän	seitsemäs
8	kahdeksan	kahdeksas
9	yhdeksän	yhdeksäs
10	kymmenen	kymmenes
100	sata (gen. sadan)	sadas
1,000	tuhat	tuhannes
1,000,000	miljona	miljonas.

§ 65. Neist lihtsast arvufõnadeft saavad kõõku=panemise läbi kõõf teised tehtud. Kõõku=panemiste juures saab esimäinen ja teine asemel ifta yhdes ja kahdes pruugitud.

§ 66. Kõõmmned, fajad, tuhanded.

Kardinal=arvud.

Ordinal=arvud.

20	kaksikymmentä	kahdeskymmenes
30	kolmekymmentä	kolmaskymmenes
40	neljäkymmentä	neljäskymmenes
50	viisikymmentä	viideskymmenes
60	kuusikymmentä	kuudeskymmenes
70	seitsemänkymmentä	seitsemäskymmenes
80	kahdeksänkymmentä	kahdeksäskymmenes
90	yhdeksänkymmentä	yhdeksäskymmenes
200	kaksisataa	kahdessadas
3,000	kolmetuhatta	kolmastuhannes
6,000,000	kuusimiljonaa	kuudesmiljonas.

Tõõhendus. Neis kõõku=panud arvufõnadesõ muudetakse mõlemaid jagufõd, näit. kahdelta-kymmeneltä lapselta (õ. kahelt kõõmmelt lapselt).

§ 67. Kümnnete wahesed armud. Ühele, kahele j. n. e. pannaſſe järgmiſe kümme ordinal-arm infinitiwi muutes järele; näit. kuusi kolmatta kymmendä (C. kuus kolmat kümme, ſee on 26); kymmendä jäetaffe aga enamiste ära ja 26 räägitaffe paljalt kuusikolmatta. 21 ja 99 wahesid armuſid pruugitaffe ka nii nagu uuemal ajal Geſti keeles: kaksikymmendä yksi, kaksikymmendä kaksi j. n. e.

- 11 yksitoista (ehf ka: yksi toistakymmendä)
- 12 kaksitoista (ehf ka: kaksi toistakymmendä)
- 13 kolmetoista
- 14 neljätoista
- 21 yksi kolmatta [kymmendä] ehf kaksikymmendäyksi
- 22 kaksikolmatta ehf kaksikymmendäkaksi
- 29 yhdeksänkolmatta
- 35 viisineljättä ehf kolmekymmendäviisi
- 36 kuusineljättä
- 85 viisiyhdeksättä ehf kahdeksankymmendäviisi
- 91 yksikymmenettä
- 101 satayksi
- 103 satakolme
- 125 sataviisikolmatta ehf satakaksikymmendäviisi
- 1001 tuhannenyksi ehf tuhatyksi
- 6547 kuusi tuhatta viisi sataa seitsemän viidettä

Täheendus. Muudetud (deſſineeritud) ſaab ſelle armuſõnade jau eſimeſes ja teiſes lugemiſe wiisid paljalt eſimene armuſõna, näit. yhdelle toistakymmendä, yhdelle toista, kolmandas lugemiſe wiisid aga kõik kolm armuſõna, näit. neljänkymmenenkuuden (C. neljakümneſuue).

§ 68. Ordinal-armud:

- 11 yhdestoista (ehf ka: yhdestoistakymmendä)
- 12 kahdestoista
- 13 kolmastoista

- 14 neljastoista
 21 yhdeskolmatta ehf kahdeskymmenesyhdes
 36 kuudesneljätta ehf kolmaskymmeneskuudes
 85 viidesyhdeksättä ehf kahdeksaskymmenesviides
 93 kolmaskymmettä ehf yhdeksäskymmeneskolmas
 101 satayhdes
 103 satakolmas
 125 sadas viideskolmatta ehf sadas kaheskymmenesviides
 1001 tuhatyhdes
 6547 kuudes tuhannes viides sadas seitsemäs viidettä

Täheendus. Muudetud saavad need arvufõnade lugemise viisid järgmisel kombel: viidennen-toista (E. viies teistkümmend), kuudennelle kolmatta (kuuendalle kolmat kümmend, 26^{alle}), kus paljalt esimest arvufõna muudetakse, ehf kahdennelle-kymmenelle-kuudennelle, kus kõik kolm arvufõna muudetakse.

Pronominad ehf nimifõnade asemifud.

§ 69. Personal-pronominad ehf tegija asemifud: minä (tüvi minu), sinä (t. sinu), hän (E. tema, t. häne); paljuses me, te (E. meie, teie), he (E. nemad). Paljuse nominatiivid on ühes ka paljuse tüved.

Üksifud.

Sooime f.

Gesti f.

Nom.	minä, sinä, hän	mina, fina, tema, ta
Gen.	minun, sinun, hänen	minu, finu, tema
Akk.	minun, sinun, hänen minut, sinut, hänet	minu, finu, tema minu, finu, tema
Inf.	minua, sinua, hän-tä	mind, find, teda (te-da)
Ess.	minussa, sinussa, hänessä	minus, finus, temas
Abess.	minulla, sinulla, hänellä	minul, finul, temal
Allat.	minulle, sinulle, hänelle	minule, finule, temale
Abess.	minutta, sinutta, hänettä	minuta, finuta, temata

j. n. e.

Paljus.

Nom.	me, te, he	meie me, teie te, nemad nad nämä, näd
Gen.	meidä-n, teidä-n, heidä-n	meie, teie, nende (meite, teite, näide) (mede, teide, neide)
Art.	meidän, teidän, heidän meidät, teidät, heidät	(meid, teid, neid)
Infin.	meitä, teitä, heitä	meid, teid, neid (näid)
Clat.	meistä, teistä, heistä	meist, teist, neist (näist)
Adesf.	meillä, teillä, heillä	meil, teil, neil (näil)
Abf.	meiltä, teiltä, heiltä	meilt, teilt, neilt (näilt)
Allat.	meille, teille, heille	meile, teile, neile (näile)
Kom.	meine, teine, heine	meiega, teiega, nendega

i. n. e.

§ 70. Demonstratiivid ehk näitajad asemikud: tämä (tä + mä), (G. see, tähenduse järele see fiin), palj. nämä (nä + mä) ehk nämät (G. need); tuo (G. see seal, Wõru murdes too), palj. nuu ehk nuot (G. need seal, Wõru murdes noo', too'); se (G. see, ka tema), palj. ne ehk net (G. need, nee). Wormi poolest lähäb Soome tämä, nämä Gesti tema^{aa} ja nemad^{aa} ühte, e neis Gesti sõnades oli enne ä, mis murretest ja üksikuteest wormidest selgeste näha wõib, aga tähendus on Gesti keeles teist teed läinud ja teisele märgile jõudnud. (Waata tähendus tabeli all.)

Üksikus.

	Soome k.	Gesti k.
Nom.	tämä, tuo, se	see, too, see
Gen.	tämän, tuon, sen	see selle, too, see selle
Infin.	tä-tä, tuo-ta, si-ta	feda, toda (tood)
Inessf.	tässä, tuossa, siinä	felles, toos (tooh), ses felles

Lat.	tästä, tuosta, siitä	fellest, toost, fest fellest
Mat.	tähän, tuohon, siihen	fellesse, toosse (tooh), fellesse
Adesf.	tällä, tuolla, sillä	fellel, tool, fellel
Mat.	tälle, tuolle, sille	fellele, toole, fellele
Esfin	tänä, tuona, sinä	fui feda, fui toda, fui feda

Paljus.

Rom.	nämä, nuo, ne nämät, nuot	need, tood (noo'), need
Gen.	näitten näiden	nende, toide (noide), nenda neide neide
Infin.	näitä, noita, niitä	neid, toosid (noid), neid
Inessf.	näissä, noissa, niissä	neis, tois (noih), neis
Lat.	näistä, noista, niistä	neist, toist (noist)
Adesf.	näillä, noilla, niillä	neil, toil (noil), neil
Mat.	näille, noille, niille	neile, toile (noile), neile
Instr.	näin, noin, niin	näi (Kodaweres = nii), nii

j. n. e.

Täheendus. Tüwi tä on Eesti sõnas täna, näit. täna pääm, täna pää (= fellel pääwal), täna pääni, täna woode; na (endiße nä asemel) on Esfiwi muute lõpp, Soome keeles siin eesfeiswa ä pärast nä. Näitused Soomeft: tänä (tä+nä) päinä, tänä pänä (täna päivänä asemel), umbes: fellel pääwal. Tüwi tä Soomes: tällä, tälle, tässä, tästä, Eesti murretes: täft (fiit), tälle (talle), täja (Soome tässä, fiin).

§ 71. Relatiiv- ja interrogatiiv-pronominad ehk kohalised ja küsijad asemikud: joka (tüwi jo, kes); mikä (tüwi mi, mis); kuka, ken (tüwed: ku, kene,, kes). Tüwedelle jo, ku, mi pannakse jätk ka, kä neis muudetes otja, mis muidu ühe silbilisteks jääfivad.

Sooma f.

Gesti f.

	Üksikus. Paljus.		Üksikus.
Nom.	joka	jotka	fes
Gen.	jonka	joitten joiden	felle
Infin.	jota	joita	feda
Inesf.	jossa	joissa	felles

j. n. e.

Üksikus.

Üksikus.

	Üksikus.		Üksikus.	
Nom.	kuka	mikä	fes	mis
Gen.	kunka	minkä	felle	mille, mingi
Uff.	kunka	minkä		
Infin.	kuta	mitä	feda	mida
Inesf.	kussa	missä	fus	fus
Clat.	kusta	mistä	fust	fust
Illat.	kuhun	mihin	fuhu	fuhu
Adesf.	kulla	millä	mill	mill
Instr.	kun		fu, palj.	fui

Paljus.

Üksikus.

	Paljus.		Üksikus.	
Nom.	kutka	mitkä	fes	mis
Gen.	kuitten kuiden	mitten miden	felle	mille
Infin.	kuita	mitä	feda	mida
Inesf.	kuissa	missä	felles, fus	milles
Clat.	kuista	mistä	fust	fellest
Illat.	kuihin	mihin	fuhu	
Adesf.	kuilla	millä	mill	
Instr.	kuin		fui	

Soome f.		Gesti f.	
	Üksikus.	Paljus.	Üksikus.
Nom.	ken		kes
Gen.	kenkä ehk kenen	keitten keiden	kelle, kene
Ukf.	kenkä ehk kenet	ketkä	
Inf.	ketä	keitä	kedä (ke-da)
Iness.	kessä	keissä	kelles, kenes
Mat.	kehen	keihin	kellesse, kenesse
Udess.	kellä	keillä	kell, kellel, kenel

j. n. e.

Tähendus. Gesti sõnas mingi (sugust) on mi tüvi, n endine genitiivi märk ja gi sõna jätk, kellel Soome ka, kä tähendus. Rõnda samuti on Gesti murdelikus sõnas min k n wana genitiivi märk, k aga endise kä asemel.

§ 72. Reflexivum ehk enese peale tähendaja asemis itse (G. ise). Seda muudetakse ikka ühes persona ehk tegija tähendaja lõppudega (waata § 74), näit. pyydan itselleni (itse-lle-ni, püian, palun eneselle), näyttää itseänsä (itse-ä-nsä, ennaft näidata).

§ 73. Sndefinita ehk määramata asemisud.

1) jokin (G. keegi, miski), kukin, mikin (G. igauks). Neis on jo, ku, mi tüwed, kin lõpp ehk jätk, mis muudete lõppude järele pannakse, nagu Gesti gi (ki), näit. inf. jotakin (jo-ta-kin, G. kedagi, ke-da-gi), iness. kussakin, missäkin (ku-ssa-kin, missä-kin, G. igas ühes); kuulin jotakin uutta (kuulsin midagi uut).

2) ei kukaan, ei mikään, ei kenkään (G. ei keegi, ei miski). Neis on ku, mi, ken tüwed, aga kaan, kään lõpp, mis muudete lõppude järele pannakse, nagu Gesti gi (ki); näit. ei kullakaan (G. ei kellelgi), ei kunakaan (ku-na-kaan, G. ei kunagi, millalgi), ei kustakaan (ku-sta-kaan, G. ei kustkilt, kustkilt ei), ei kuhunkaan (ku-hun-kaan, G. ei kuhugi), ei milläkään muodolla (G. ei millgi

moodul), ei mitäkään (E. ei midagi), ei kenenkään työ (E. ei kellegi töö), ei ketäkään (E. ei kedagi). Neid kaan-jatfuga sõnu pruugitakse üksnes eitamise, küsimise ja kahtluse lausetes.

3) joku (E. keegi, keski, üks, miski), jo tüvi ja ku jatt, mis mõlemad muudetud (deklineeritud) saavad; näit. gen. jonkun (jo-n ku-n, E. kellegi), infin. jotakuta (jo-ta ku-ta, E. kedagi), allat. jollekulle (jo-lle ku-lle, E. kellelegi), palj. gen. joidenkuiden, infin. joitakuita, allat. joillekuille; ano jotakuta lahjaa (E. palu midagi kingitust), jonakuna päivänä (E. ühel päeval), anna jollekulle (E. anna kellelegi), sano joku sana (E. ütle mõni sõna), tuli joku mies (E. tuli mõni mees).

4) jompikumpi (jompi-kumpi), E. emb kumb, keegi mõlematest, üks mõlematest (tüvi jompakumpa) muudab mõlemaid jagusid; näit. gen. jommankumman, infin. jompaakumpaa, allat. jommallekummalle.

Täheendus. Ka Eesti keeles pruugitakse muutuse lõppusi kahe võrra; näit. midagit, mi-da-gi-t, kus da ja t infinitiivi märgid on. Eesti emb on Soome jompi, jo on Eesti keeles e^{ts} muutunud.

5) joka (E. igauks) jääb muutmata, jokainen (E. igauks) muudetakse nagu 5^{ndama} deklinationi adjektivid.

§ 74. Suffixid*) ehk jatfud, pronominaid ehk asemitud sõna lõpetuses. Neid on kolme persona ehk tegija jauts.

	1. persona	2. persona	3. persona
Ütfitus.	-ni	-si	-nsa (-nsä)
	minu	sinu	tema, oma
Paljus.	-mme	-nne	-nsa (-nsä)
	meie	teie	nende, oma

*) Ütle: suhviiks.

§ 75. Suffixide sõna otsa jätkamise juures on seletusi tarvis tähele panna.

1) Üksikuse nominatiivis pannakse suffix sõna-tüve otsa; näit. reki (tüvi reke), rekeni (E. minu regi); käsi (tüvi käte), käteni (E. minu käsi); lapsi (t. lapse), lapseni (E. minu laps); vastaus (t. vastaukse), vastaukseni (E. minu vastus). Translatiivi lõpp ksi on suffixi ees kse; näit. taloksi, talokseni (E. minu taluks; otti hänet lapseksensa (E. võttis tema oma lapseks).

2) Suffixi eest kufub lõpu konsonant ära; näit. gen. talon, illat. taloon, palj. nomin. talot, palj. gen. taloin on suffixidega taloni (mitte talonni, E. minu talu,) taloomme (mitte taloonmme, E. meie talusse), talonne (mitte talotnne, E. teie talud), taloinne (mitte taloinnne, E. teie talude).

Täheendus. Selle reegli järel ei ole üksikuse nominatiivil, genitiivil ja paljuuse nominatiivil, kui neil lõpupronominad otsa jätkatud on, mingisugust vahet sõna-wormi poolest.

3) Suffixid ei tee nende eesfeiswaid konsonantide mitte pehmeks; näit. pata, patamme, patanne, patansa (mitte padamme, padanne, padansa, E. meie pada, teie pada, nende pada); tupanne (mitte tuvanne, E. teie tuba); isäntämme (mitte isännämme, E. meie peremees).

4) Kolmandama persona suffixi -nsa asemel pruugitakse ka üht teist suffixi, h-n, kelle wahel h ees seisaw wokaal pannakse. h ise jäetakse enamiste wälja ja wokaalid tõmmatakse siis pitaaks wokaaliks kokku. Näit. talossansa ehk talossahan, talossaan (talo-ssa-nsa, talo-ssa-han, talo-ssa-an, E. tema talus, oma talus); lapsillensa ehk lapsillehen, lapsilleen (laps-i-lle-nsa, laps-i-lle-hen, laps-i-lle-en, E. oma lastele). Seda suffixi ei pruugita aga mitte sõna-tüve järel ega nende muudete järel, kelle lõpp konsonant, ehk kelle lõpu wiimne heal konsonant on. (Waata all feiswat tabelit.)

Esimene persona.

Üksikus.

Rom.	tupani, tupamme	minu tuba, meie tuba
Gen.	tupani, tupamme	minu tua, meie tua
Infin.	tupaani, tupaamme	minu tuba, meie tuba
3nesf.	tuvassani, tuvassamme	minu tuas, meie tuas
Elat.	tuvastani, tuvastamme	minu tuast, meie tuast
3lat.	tupaani, tupaamme	minu tuppa, meie tuppa
Adesf.	tuvallani, tuvallamme	minu tual, meie tual
Ablat.	tualtani, tualtamme	minu tualt, meie tualt
3lat.	tuvalleni, tuallemme	minu tuale, meie tuale
Adesf.	tuvattani, tuvattamme	minu tuata, meie tuata
Trsl.	tuvakseni, tuvaksemme	minu tuaks, meie tuaks
Esiv	tupanani, tupanamme	fui minu tuba, fui meie tuba
Rom.	tupaneni, tupanemme	minu tuaga, meie tuaga

Paljus.

Rom.	tupani, tupamme	minu tuad, meie tuad
Gen.	{ tupieni, tupiemme	minu tubade, meie tubade
	{ tupaini, tupaimme	
Infin.	tupiani, tupiamme	minu tubasid, meie tubasid
3nesf.	tuvissani, tuvissamme	minu tubades, meie tubades
Elat.	tuvistani, tuvistamme	minu tubadest, meie tubadest
3lat.	{ tupihini, tupihimme	minu tubadesse, meie tubadesse
	{ tupiini, tupiimme	
Adesf.	tuvillani, tuvillamme	minu tubadel, meie tubadel
Ablat.	tuviltani, tuviltamme	minu tubadelt, meie tubadelt
3lat.	tuvilleni, tuvillemme	minu tubadelle, meie tubadelle
Adesf.	tuvittani, tuvittamme	minu tubadeta, meie tubadeta
Trsl.	tuvikseni, tuviksemme	minu tuaks, meie tuaks
Esiv	tupinani, tupinamme	fui minu tuad, fui meie tuad
Rom.	tupineni, tupinemme	minu tubadega, meie tubadega

Teine persona.

Üksikus.

Nom.	tupasi, tupanne	finu tuba, teie tuba
Gen.	tupasi, tupanne	finu tua, teie tua
Infin.	tupaasi, tupaanne	finu tuba, teie tuba
Snesf.	tuvassasi, tuvassanne	finu tuas, teie tuas

j. n. e.

Paljus.

Nom.	tupasi, tupanne	finu tuad, teie tuad
Gen.	tupiesi, tupienne tupaisi, tupainne	finu tubade, teie tubade
Infin.	tupiasi, tupianne	finu tubasid, teie tubasid
Snesf.	tuvissasi, tuvissanne	finu tubades, teie tubades

j. n. e. nagu -ni ja -mme juures.

Kolmas persona.

Üksikus.

Nom.	tupansa	tema tuba, nende tuba
Gen.	tupansa	tema tua, nende tua j. n. e.
Infin.	tupaansa	tema tuba
Snesf.	tuvassansa, tuvassaan	tema tuas
Clat.	tuvastansa, tuvastaan	tema tuast
Mat.	tupaansa, tupahaan	tema tuppaa
Adesf.	tuvallansa, tuvallaan	tema tual
Ablat.	tuvaltansa, tuvaltaan	tema tualt
Mat.	tuvallensa, tuvalleen	tema tuale
Abesf.	tuvattansa, tuvattaan	tema tuata
Trsl.	tuvaksensa, tuvakseen	tema tuaks
Esfin.	tupanansa, tupanaan	fui tema tuba, tubana
Rom.	tupanensa, tupaneen	tema tuaga

Paljus.

Rom.	tupansa	tema tuad, nende tuad
Gen.	tupiensa tupainsa	tema tubade, nende tubade j. n. e.
Infinit.	tupiansa	tema tubasid
Inessif.	tuvissansa, tuvissaan	tema tubades
Elat.	tuvistansa, tuvistaan	tema tubadest
Allat.	tupihinsa, tupihin	tema tubadesse
Adessif.	tuvillansa, tuvillaan	tema tubadel
Ablat.	tuviltansa, tuviltaan	tema tubadelt
Allat.	tuvillensa, tuvilleen	tema tubadelle
Adessif.	tuvittansa, tuvitta	tema tubadeta
Trasl.	tuviksensa, tuvikseen	tema tubadeks
Essif.	tupinansa, tupinaan	fui tema tuba
Rom.	tupinensa, tupineen	tema tubadega

Tähendus 1. Sagedaste on si ka s^{ts} lühendatud, näit. tupaas on tupaasi (E. finu tuppa) asemel. Põhja-hommiku Soome-maal, Savo-Karjalaste murdes on ni, si asemel in, is, näit. taloin, talois on taloni, talosi asemel. Sellesjamas murdes on -nsa (-nsä) asemel sa (sä), näit. talosa on talonsa asemel.

Tähendus 2. Eesti rahvalauludes on suffix ni sagedaste pruugitud, aga et tema tähendus unustatud, on ta ka walfi koha peale pandud. Näituseks rahvalauludes, mis felle raamatu wäljaandja Wiru rannast kogunud: tüttereni, minu tütar; tuttawani, minu tuttaw. Sigel kohal, see on üksikuse esimene persona tähenduses on ni poolest näitusi minu Eesti rahvalauludes (esimene anne) lehek. 94, üksillani, wärawillani, kaasillani (minu üksil, minu wärawil, minu kaasil, kaantel) ja lehek. 93. Soome -nsa on Eesti keeles ja^{ts} muutnud ja on Eesti rahvalauludes ja põhjapoolsel Keel-Tallinnamaal weel sagedaste pruugitaw. Wiru rannas kuulsin ka: „oh minu tüttereni!“ (oh minu tütar).

Ajasõna ehk tegusõna (verbum).

§ 76. Iga Soome keele ajasõnal on aktiivum ehk tegewik ja passiivum ehk tehtawik. Kummagil on 5 kõne-moodi ehk kõnewiisi. Need on (näitustega aktiivumist):

1) **Judicatiw** ehk näitaja, mis tõsist tegewust tähendab. Sellel on:

a. Präsens ehk olewik. Präsens on sõna-tüwest ja persona ehk tegija märkidest kokku pandud. Persona märgid (aktiivis) on üksikuses: esimeses personas n, teises t, kolmandamas pikk sõna-tüwe lõpu wokaal ehk pi (vi); paljususes: esimeses personas mme, teises tte, kolmandamas wat; näit. minä sanon, sinä sanot, hän sanoo, — me sanomme, te sanotte, he sanovat.

b. Futurum ehk tulewik. Sellel on präsens'i worm, aga tulewase aja tähendus nagu Gesti keeles: sanon = ütlen = saan ütleva. See on walts, kui õpetatakse, et tulewik on Gesti keeles: saan ütleva, saad ütleva j. n. e.

d. Präteritumi ehk minewiku märk on i, mis sõna-tüwe ja persona märkide wahetele pannakse; näit. sano-i-n, sano-i-t, sano-i, sano-i-mme, sano-i-tte, sano-i-wat. Üksikuse kolmandamal personal ei ole märki, i on präteritumi märk.

2) **Potential**, mis võimalikku tegewust tähendab, iseäranes kahtluse ja küsimise lausetes. Selle märk on ne, mis sõna-tüwe ja persona märkide wahetele pannakse; näit. sanonen (sano-ne-n, ma wõin ehk küll üelda), sanonet (sina wõid ehk

küll üelda), sanonee (tema wõib ehk küll üelda). Selle märgi n muudab ennast l ees l^{ts}, r ees r^{ts}; näit. tullen (enne *tulnen), purren (enne *purnen, mina wõin ehk küll pureda).

Tähendus. Ka Gesti keelest on potentiali kõnewiisi weel leida. Näit. Tartu murde uues testamendis (Wastne Testament, H. Saakmann'i man trükkitu): Luk. ewang. 18. peatükk, 36 „Nink kui temma kuuld rahwast mödaminnewat, sis küsse temma, mes se olnes“ (ol-ne-s); Luk. 19, 3. salm: „Nink temma püüis Jesust nätta, kes temma olnes“; Joh. ewang. 3, 8. salm: „ent sinna ei tia, kost temma tulnes, ehk kohhe temma lännes“ (tul-ne-s, — län-ne-s on endise lähnes asemel); Apostlite teg., 2. peat., 12. salm: „Mes sest tahtnes sada?“ (taht-ne-s, mis sest tahab küll saada?). H. Neus, Gesti rahwalaulud (Ehstnische Volkslieder) I, lehek. 14: „tähele minagi lähnen.“ Rahwalauludest, mis Siganuse kihelkonnast rahwa suust saanud olen, on kaunis sage-daste potentiali märk ne leida, näit:

„Ei ma siiski siia jääne; —
Küllab frongid korjanewad,
Wares warjule wedaneb.“

Sealt saadud lauludest on õlleb, mis endise õlneb asemel seisab, leida, tähendusega: on ehk küll, wõib ehk olla, wõib küll olla —

Mis sie õlleb, mi me juoma (joome),
Kumb sie õlleb, kus me käimä? (käime)
Kas sie õlleb pulma juotu,
Wai õe õletus-juotu?

3) **Conditional** ehk tingimise kõnewiis. Selle märk on isi, mis sõna-tüwe ja persona märkide wahle pannakse; näit. sano-isi-n (G. ma ütlesin), sano-isi-t (G. sina ütlesid), sano-isi (G. tema ütles).

4) **Optatiw** ehk soowimise kõnewiis. Selle esimest persona ei pruugita, selle teise persona märk on kos, kös, kelle k eesseiswa wokaali eest wälja kukub, ehk eesseiswa l ees ennast l^{ts} muudab, selle kolmandama persona märk on -kohon, -köhön,

kust h wälja kufub; näit. men-kös (E. fina mingu), men-köhön, men-köön (E. tema mingu). Optatiwi paljuse märgid on -kohomme (-köhömme), -kohotte (-köhötte), -kohot (-köhöt), enamiste ilma h^{ta} pruugitamad; näit. men-köhömme, men-köömme; men-köhötte, men-köötte; men-köhöt, men-kööt.

5) **Imperatiw** ehk käskmise kõnewiis. Selle esimest personat ei pruugita, teise persona märk on õhk-heal ('), kolmandama märk on -kahan (-ka-han), -kaan (-kähän, -kään); näit. opi (E. õpi), oppikahan, oppikaan. Imperatiwi paljuse märgid on -kahamme, -kaamme; -kahatte, -kaatte, -kaha, -kaa; -kahat, -kaat; näit. oppikahamme, oppikaamme; oppikahatte ehk oppikaha, oppikaa; oppikahat, oppikaat.

§ 77. **Substantiwid**, mis ajaõna tüwest, substantiwi märgist ja nimisõna lõppudest kokku pandud. Esimese substantiwi märk on ta, tä, kelle t ennast ka eesseiswaks konsonandiks muudab ehk koguni wälja kufub; teise substantiwi märk on te, kelle t ennast ka eesseiswaks konsonandiks muudab ehk koguni wälja kufub; kolmandama substantiwi märk on ma, mä; neljandama märk mise (nom. minen); wiindama märk maise, mäise. (Näitused tabelite peal.)

§ 78. **Adjectiwid**, mis ajaõna tüwest, adjectiwi märgist ja nimisõna lõppudest kokku pandud. Esimese adjectiwi märk on -va, -vä, teise märk -nut, -nyt, tüwi -nehe, -nee.

§ 79. Ajaõnad jautatakse Soome keeles niisama kui nimisõnad kuude jalku (conjugationisse). Need on:

1) Esimese conjugationi sõnad, ühesilbilised, kelle tüwes pikk wokaal ehk distong; näit. saan, jään, myyn (myön), syön (E. söön), tuon, juon, voin, uin (E. ujun), vien (E. wiin).

2) Teise conjugationi sõnad, kabe ja mitmesilbilised, kelle tüwe lõpus o, ö, u, y, mis järel tulewa präteritumi i ette muut-

mata seisma jäävad; näit. toivon (E. soovin), sidon (E. siun), liikun (E. liigun), rikastun (E. saan rikkaks), lähestyn (E. tulen ligimalle), ammun (E. lasen püssi), taon (E. tagun, taun).

3) Kolmandama conjugationi sõnad, kelle tüve lõpus a, ä; näit. kannan, voitan (E. mõidan), keitän (E. keedan), talutan (E. tallutan), venytän (E. wenitan), parannan (E. parandan), vähennän (E. vähendan), kiellän (E. keelan), murrän (E. murran), muistan (E. mälestän).

4) Neljandama conjugationi sõnad, kase ja mitmesilbilised, kelle tüve lõpus i; näit. etsin (E. otfin), huolin (E. hoolin), revin (E. fiin, rebin), pyhin, murehdin (E. muretsein), purjehdin (E. purjetän).

5) Wiendama conjugationi sõnad, kase ja mitmesilbilised, kelle tüve lõpus e; näit. panen, suren, suljen (E. sulun, topin finni), tuomitsen (E. mõistan kohut), hedelmöitsen (E. öitsen, õelmitsen), paranen, alanen.

Lähendus. Sõna olen (tüvi ole) ühikuse kolmas persona on nagu Eesti keeles on, paljuses aga ovat (nemad on); muidu käib sõna nii kui teised wiendama conjugationi sõnad. Potentiali ollen (enne olnen) asemel pruugitakse sagedaste lienen (mina mõin ehk küll olla, mina olen ehk küll), lienet, lienee, lienemme j. n. e.

6) Kuuendama conjugationi sõnad, kofku tõmmatud aja sõnad, kelle praesens'i teise silbi lõpus pik k wokaal ehk diftong, mis kase lühikese wokaali wahelt kadunud konsonandi läbi sünnitud; näit. vastaan (ehk vastajan, endise vastadan asemel), seuraan (ehk seurajan, E. käin järelle), palkkaan, lupaan, mitaan (E. mõedan), häpeän (ehk häpeen ehk häpiin, E. häbenen), rupean (ehk rupeen, E. hakkän, algan), — infin. vastata', seuratata', palkata', luvata', mitata', hävetä', ruveta' (vastat-ta', seurat-ta', palkat-ta' j. n. e. asemel).

§ 80. **Ukfiwumi ehk tegewiku tabelid.**

Indicativ.

I. III. V. VI.

Präsens ehk olewik.

Ükfiikus (singular).

1. persona	syö-n (E. söön j. n. e.	anna-n (E. annan j. n. e.	tule-n (E. tulen)	vastaa-n (E. waстан j. n. e.
2. "	syö-t	anna-t	tule-t	vastaa-t
3. "	syö (syö-pi)	antaa (anta-vi)	tulee (tule-vi)	vastaa (vastaa-pi)

Paljus (plural).

1. persona	syö-mme	anna-mme	tule-mme	vastaa-mme
2. "	syö-tte	anna-tte	tule-tte	vastaa-tte
3. "	syö-vät	anta-vat	tule-vat	vastaa-vat

Präteritum ehk minewik.

Ükfiikus.

1. persona	sö-i-n (E. söin)	anno-i-n (E. antsin, annin)	tul-i-n (E. tulin)	vastas-i-n (E. wastafin)
2. "	sö-i-t	anno-i-t	tul-i-t	vastas-i-t
3. "	sö-i	anto-i	tul-i	vastas-i

Paljus.

1. persona	sö-i-mme	anno-i-mme	tul-i-mme	vastas-i-mme
2. "	sö-i-tte	anno-i-tte	tul-i-tte	vastas-i-tte
	sö-i-vät	anno-i-vat	tul-i-vat	vastas-i-vat

Potential.

Üksikus.

1. p.	syö-ne-n (G. mina wõin ehk süüja)	anta-ne-n (G. mina wõin ehk anda)	tul-le-n (mina wõin ehk tulla)	vastan-ne-n (G. mina wõin ehk wastata)
2. p.	syö-ne-t syö-ne-e (syö-ne-vi)	anta-ne-t anta-ne-e (anta-ne-pi)	tulle-t tulle-e tulle-vi	vastan-ne-t vastan-ne-e (vastan-ne-pi)

Paljus.

1. p.	syö-ne-mme syö-ne-tte syö-ne-vät	anta-ne-mme anta-ne-tte anta-ne-vat	tulle-mme tulle-tte tulle-vat	vastan-ne-mme vastan-ne-tte vastan-ne-vat
-------	--	---	-------------------------------------	---

Conditional.

Üksikus.

1. p.	sö-isi-n (G. mina söö-ffi-n)	anta-isi-n (G. mina anna-ffi-n)	tul-isi-n (G. mina tule-ffi-n)	vasta-isi-n (G. mina wasta-ffi-n)
2. p.	sö-isi-t	anta-isi-t	tul-isi-t	vasta-isi-t
3. p.	sö-isi	anta-isi	tul-isi	vasta-isi

Paljus.

1. p.	sö-isi-mme	anta-isi-mme	tul-isi-mme	vasta-isi-mme
2. p.	sö-isi-tte	anta-isi-tte	tul-isi-tte	vasta-isi-tte
3. p.	sö-isi-vät	anta-isi-vat	tul-isi-vat	vasta-isi-vat

Optativ.

Üksikus.

1. p.	(syö'-ö-n)	anta-o'-n	tul-lo-n	vastat-koo-n
2. p.	syö'-ö-s	anta'-o-s	tul-lo-s	vastat-ko-s
3. p.	syö-köö-n (G. söögu)	anta-koo-n (G. antku)	tul-koo-n (G. tulgu)	vastat-koo-n (G. wastafu)

Paljus.

1. p.	syö-köö-mme	anta-koo-mme	tul-koo-mme	vastat-koo-mme
2. p.	syö-köö-tte	anta-koo-tte	tul-koo-tte	vastat-koo-tte
3. p.	syö-köö-t	anta-koo-t	tul-koo-t	vastat-koo-t
	(G. söögu)	(G. antku)	(G. tulgu)	(G. wastaku)

Imperatiiv.

Üksikus.

1. p.	(syö-kä-n)	(anta-ka-n)	(tul-ka-n)	(vastat-ka-n)
2. p.	syö'	anna'	tule'	vastaa'
	(G. söö)	(G. anna)	(G. tule)	(G. wastä)
3. p.	syö-kää-n	anta-kaa-n	tul-kaa-n	vastat-kaa-n

Paljus.

1. p.	syö-kää-mme	anta-kaa-mme	tul-kaa-mme	vastat-kaa-mme
	syö-kää-tte	anta-kaa-tte	tul-kaa-tte	vastat-kaa-tte
	syö-kää-t	anta-kaa-t	tul-kaa-t	vastat-kaa-t

Substantiiv I.

	(t. syö-tä)	(t. antata)	(t. tulta)	(t.vastat-ta)
Infinit.	syö-dä'	anta-a'	tul-la'	vastata'
	(G. süija)	(G. anda)	(G. tulla)	(G. wastata)
Transl.	syö-dä-ksi	anta-a-ksi	tul-la-ksi	vastata-ksi
	(G. söömi- feks)	(G. andmi- feks)	(G. tulemi- feks)	(G. wastä- mifeks)

Substantiiv II.

	(t. syö-te)	(t. anta-te)	(t. tul-te)	(t.vastat-te)
Genetiiv	syö-de-ssä	anta-e-ssä	tul-le-ssa	vastat-te-ssa
		(anta-i-ssa)		
	(G. süijes)	(G. andes)	(G. tülles)	(G.wastates)

Infr.	syö-de-n	anta-e-n (anta-i-n)	tul-le-n	vastate-n
	(E. süies, söömisega)	(E. andes, andmisega)	(E. tulles, tulemisega)	(E. wastates, wastamisega)

Substantiw III.

	t. syö-mä	t. anta-ma	(t. tule-ma)	t. vastaa-ma
Gen.	syö-mä-n	anta-ma-n	tule-ma-n	vastaa-ma-n
Snesj.	syö-mä-ssä	anta-ma-ssa	tule-ma-ssa	vastaa-ma-ssa
Clat.	syö-mä-stä	anta-ma-sta	tule-ma-sta	vastaa-ma-sta
Ilat.	syö-mä-än	anta-ma-an (anta-an)	tule-ma-an	vastaa-ma-an
Adesj.	syö-mä-llä	anta-ma-lla	tule-ma-lla	vastaa-ma-lla
Ablat.	syö-mä-ltä	anta-ma-lta	tule-ma-lta	vastaa-ma-lta
Abesj.	syö-mä-ttä	anta-ma-tta	tule-ma-tta	vastaa-ma-tta

(Eesti keeli:)

Gen.	fööma	(andma)	(tulema)	(wastama)
Snesj.	föömas	andmas	tulemas	wastamas
Clat.	föömast	andmast	tulemast	wastamast
Ilat.	fööma	andma	tulema	wastama
Abesj.	föömata	andmatta	tulematta	wastamatta

Substantiw IV.

Nom.	syö-minen	anta-minen	tule-minen	vastaa-minen
Gen.	syö-mise-n	anta-mise-n	tule-mise-n	vastaa-mise-n
Infin.	syö-mis-tä	anta-mis-ta	tule-mis-ta	vastaa-mis-ta

j. n. e.

Substantiw V.

tüwi syö-mäise | t. anta-maise | t. tule-maise | t. vastaa-maise

Paljus.

Snesf.	syö-mäis-i-ssä	anta-mais-i-ssa	tule-mais-i-ssa	vastaa-mais-
Clat.	syö-mäis-i-stä	anta-mais-i-sta	j. n. e.	[i-ssa
Adesf.	syö-mäis-i-llä	anta-mais-i-lla		j. n. e.
Ablat.	syö-mäis-i-ltä	anta-mais-i-lta		

(Eesti keeli:)

Snesf.	föömises,	andmises,	tulemises	wastamises,
	fagedases	fagedaste		fagedaste
	föömises	andmises		wastamises
		j. n. e.		

Adjectiw I.

syö-vä	anta-va	tule-va	vastaa-va
(E. sööm)	(E. andaw)	(E. tulew)	(E. wastaw)

Adjectiw II.

	syö-nyt	anta-nut	tul-lut	vastan-nut
	(E. söönud)	(E. andnud)	(E. tulnud)	(E. wastanud)
	t. syö-nehe	t. anta-nehe	t. tullehe	t. vastannehe
	syö-nee	anta-nee	(tul-nehe)	vastannee
Gen.	syö-nee-n	anta-nee-n	tullee-n	vastannee-n
Infin.	syö-nyt-tä	anta-nut-ta	tullut-ta	vastannut-ta
Mat.	syö-nee-lle	anta-nee-lle	tullee-lle	vastannee-lle

Paljus.

Nom.	syö-nehe-t	anta-nehe-t	tullehe-t	vastannehe-t
	syö-nee-t	anta-nee-t	tullee-t	vastannee-t

Passiwum ehk tehtamif.

§ 81. Passiwumi märk on ta, tä, mis sõna-tüve ja lõp-pude wahete tuleb ja kelle t ennaft ka pehmendab ehk seiswaks

konsonandiks muudab. Rahe lühikese liht wokaali wahel muudab t ennast tt^{is}.

§ 82. Passiwumi praesensi lõpp on han, ehk ilma h^{ta} enamiste an; näit. sano-ta-han, sanotaan (G. üeldakse), saa-dahan, saadaan (G. saadakse).

§ 83. Passiwumi praeteritumi lõpp on ihin, enamiste ilma h^{ta} iin; näit. sanott-ihin, sanottiin (G. üeldi), saat-ihin, saatiin (G. saadi).

§ 84. Passiwumi potentiali lõpp on hen kõikide personade jaoks, conditionali lõpp hin, kust h enamiste wälja kukunud; näit. sanottane-hen, sanottaneen, saatane-hen, saataneen (umbes: mind mõib ehk üeldud saada); sano-tta-isi-hin, sanottaisiin (mind jaoks ehk üeldud, mind ehk üeldakse). Need pruugitakse nagu passiwumi praesensi ja praeteritumi kõikide personade jaoks. Nende kõrwas saab aga ka ta järel ne ja isi persona-märkidega pruugitud nagu aktiwumis.

§ 85.

P a s s i w u m.

Judicatiw.

Præsens.

Præsens	tümi: syötä	annetta	tulta	vastatta
	syödä-än (G. süia-ffe)	anneta-an (G. annetakse antakse)	tulla-an (G. tullakse)	vastata-an (G. wastak- takse)

Präteritum.

syötiin (G. söödi)	annettiin (G. anneti, anti)	tultiin (G. tuldi)	vastattiin (G. wastati)
-----------------------	-----------------------------------	-----------------------	----------------------------

syötäneen minua, syötänen	annettaneen minua, annettanen	mina wõin ehk söödud saada, mind wõib ehk süija	mina wõin antud saada, mind wõib anda
syötänet	annettanet		

j. n. e.

syötäisiin minua, syötäisiin syötäisit	annetaisiin minua, annetaisiin annetaisit	mina saaksin söö- dud, mind saaks söödud, sina saaksid söö- dud, sind saaks söödud	mina saaksin an- tud, mind saaks antud, sina saaksid an- tud, sind saaks antud
---	--	---	---

j. n. e.

Optativ.

syötäköön (E. söödagu)	annettakoon (E. annetagu, antagu)	tultakoon (E. tuldagu)	vastattakoon (E. wastatagu)
---------------------------	---	---------------------------	--------------------------------

Imperativ.

syötäkään	annettakaan	söödagu, mind piab söö- dama	antagu, mind piab an- tama
-----------	-------------	------------------------------------	----------------------------------

Substantiw I.

Infin. Ersl.	t.: syötätä syötää' syötääksi	annettata annettaa' annettaaksi	söödud saada, (umbes:) söö- miseks saada	antud saada, (umbes:)and- miseks saada
-----------------	-------------------------------------	---------------------------------------	--	--

Substantiv II.

	t. syötäte	annettate	(umbes:) föö-	(umbes:) an-
3nesf.	syötäessä	annettaessa	dud saamises	tud saamises

Rolmandamas, neljandamas ja viiendamas substantiivis on passiivumi tüvedel syötä, annetta, tulta, vastatta aktiivumi lõpud.

Adjectiv I.

Nom.	syötävä	annettava	tultava	vastattava
Gen.	} syötävän	} annettavan	} tultavan	} vastattavan
3ff.				
3sfin.	syötävää	annettavaa	tultavaa	vastattavaa

j. n. e.

Adjectiv II.

Nom.	syöty	annettu	tultu	vastattu
	(G. söödud)	(G. antud)	(G. tulnud)	(G. vastatud)
Gen.	syödyn	annetun	tullun	vastatun
3sfin.	syötyä	annettua	tultua	vastattua
	syötyänsä*)	annettuansa*)	tultuansa*)	vastattuansa*)
3nesf.	syödyssä	annettussa	tullussa	vastatussa

j. n. e.

Negation ehk eitamise sõna.

§ 86. Eitamise sõna e (ehk elle) otja pannaife kolmes esimeses kõnemiihis persona märgid, mis siis järelseisva ajasõna tüvesse enam ei tule:

Üksikus.

en, mina ei (ehk ei mina)
et, sina ei
ei, tema ei

Paljus.

emme, meie ei (ehk ei meie)
ette, teie ei
eivät, nemad ei

*) Kui tema sõõnud oli, kui tema annud, tulnud, vastanud oli. Niisugune tähendus on üleühtse passiivumi II. adjectiivi infinitiivil, olgu tema järel -nsa, ehk teised suffixid ehk koguni olemata.

Oytatiiv.

Üksikus.

(ellön ehk allön)
ellös ehk allös
elkoon ehk alkoon

(ärgu mina)
ärgu sina
ärgu tema

Paljus.

elkөөmme ehk alkөөmme
elkөөtte ehk alkөөtte
elkөөt ehk alkөөt

ärgu meie
ärgu teie
ärgu nemad

Imperatiiv.

Üksikus.

(elkän) (alkän)
elä' ehk älä'
elkään ehk alkään

(ära mina)
ära sina
ära tema

Paljus.

elkäämme ehk alkäämme
elkäätte ehk alkäätte
elkäät ehk alkäät

ärgem meie
äрге teie
ärgu nemad

Lähendus. Eesti keele Wiru murdes pruugitakse neid sõnu niisama persona märkidega; näit. en, et, ei, emma, etta, eivad. Eesti keeles on üksikuse kolmandama persona eitamise sõna vorm kõikide teiste asemelle pruugitavaks jäänud. Rahwa suust ja wanadest rahwalauludest Rakvere ümbert on en ja eivad kõige enam leida.

§ 87. Negationi ehk eitamise sõna tabelid.

A f t i w u m.

Indicativ.

Präsens.

Üksikus.

en anna', mina ei anna
et anna', fina ei anna
ei anna', tema ei anna

en vastaa', mina ei wassta
et vastaa', fina ei wassta
ei vastaa', tema ei wassta

Paljus.

emme anna', meie ei anna
ette anna', teie ei anna
eivät anna', nemad ei anna

emme vastaa', meie ei wassta
ette vastaa', teie ei wassta
eivät vastaa', nemad ei wassta

Präteritum.

Üksikus.

en antanut, mina ei andnud
et antanut, fina ei andnud
ei antanut, tema ei andnud
emme antaneet, meie ei andnud

en vastannut, mina ei wastaanud
et vastannut, fina ei wastaanud
ei vastannut, tema ei wastaanud
emme vastanneet, meie ei was-
tanud

ette antaneet, teie ei andnud

ette vastanneet, teie ei was-
tanud

eivät antaneet, nemad ei and-
nud

eivät vastanneet, nemad ei
wastanud

Potential.

Üksikus.

en antane', mina ei wõi, ei
tohi ehk mitte anda
et antane' j. n. e.
ei antane'

en vastanne', mina ei wõi, ei
tohi ehk wastata
et vastanne' j. n. e.
ei vastanne'

Paljus.

emme antane', meie ei wõi,
ei tohi ehk anda
ette antane' j. n. e.
eivät antane'

emme vastanne', meie ei wõi,
tohi ehk wastata
ette vastanne' j. n. e.
eivät vastanne'

Conditional.

Üksikus.

en antaisi', mina ei annaks
mitte
et antaisi' j. n. e.
ei antaisi'

en vastaisi', mina ei vastaks
mitte
et vastaisi' j. n. e.
ei vastaisi'

Paljus.

emme antaisi'
ette antaisi'
eivät antaisi'

emme vastaisi'
ette vastaisi'
eivät vastaisi'

Optativ.

Üksikus.

(ellön, ällön antako')
ellös, ällös antako', ärgu fina
antfu
elkөөn, älkөөn antako', ärgu
tema antfu

(ellön, ällön vastatko')
ellös ehk ällös vastatko', ärgu
fina wastafu
elkөөn, älkөөn vastatko', ärgu
tema wastafu

Paljus.

elkөөmme antako', ärgu meie
antfu
elkөөtte antako', ärgu teie
antfu
elkөөt antako', ärgu nemad
antfu

elkөөmme vastatko', ärgu meie
wastafu
elkөөtte vastatko', ärgu teie
wastafu
elkөөt vastatko', ärgu nemad
wastafu

Imperatiiv.

Üksikus.

(elkän, älkän antaka')
 elä', älä anna', ära anna
 elkään, älkään antaka', ärgu
 tema antku)

(elkän, älkän vastatka')
 elä, älä vastaa', ära vastata
 elkään, älkään vastatka', ärgu
 tema vastaku)

Paljus.

elkäämme antaka', ärgem ant-
 fem
 elkäätte antaka'
 elkää antaka', äрге antke
 elkäät antaka', ärgu antku)

elkäämme vastatka', ärgem
 vastakem
 elkäätte vastatka'
 elkää vastatka', äрге vastake
 elkäät vastatka', ärgu vastaku)

P a s s i v u m.

Judicatiiv.

Präsens ei anneta', ei anta
 Präter. ei annettu, ei antud

ei vastata', ei vastata
 ei vastattu, ei vastatud

Potential.

ei annettane', ei võida, ei to-
 hita ehk mitte anda

ei vastattane', ei võida, ei to-
 hita ehk mitte vastata

Conditional.

ei annettaisi', ei saaks antud

ei vastattaisi', ei saaks vas-
 tatud

Optatiiv.

elkөөn, älkөөn annettako', ärgu
 antagu

elkөөn, älkөөn vastattako',
 ärgu vastatagu

Imperatiiv.

elkään, älkään annetaka', ärgu antagu	elkään, älkään vastattaka', ärgu vastatagu
--	---

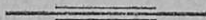
§ 88. Reflexiiv ehk tegija enese peale tähendaja ajasõna.

Selle tähenduseks pannakse u (y) ehk i (i') sõna tüve ja lõppude wahete, näit. antaun (E. mina annan ennast), muuttain (E. mina muudan ennast), kätkein (E. mina peidan ennast).

§ 89. Üksikuse 3ma persona märk on olewitus uu, näit. antauu, ehk — sõnades i' peal — kse (ehk hen), näit. kätkeikse (kätkeihen, E. tema peidab ennast).

§ 90. Õhk=heal (') lõpus i' muudab ennast n ees n^{ts}, k ja t ees t^{ts}, näit. kätkeinny', kätkeitkoon, kätkeitä' (kätkeittä' asemel), kätkeitty. Conditionali märgi isi ees on õhk=heale asemel s, näit. kätkeisisin. Sõnades u märgiga on Conditionali märk paljalt si, näit. antau-si-n, antausit, antausi (E. mina antsin ennast, sina antsid, tema andis ennast).

Reflexiivi ajasõna tabelid tulewad ehk teises andes.

Sellefama wäljaandja teised raamatud:

- Untersuchungen zur vergleichenden Grammatik des finnischen Sprachstammes. Leipzig, Druck u. Verlag von Breitkopf & Härtel. 1873.
- Laulud wiisidega. Tartus, trükitud R. Mattiesen'i kirjadega ja kuluga. 1874. Hind 25 kop.
- Ueber die historische Entwicklung der finnischen Sprachen im Vergleich mit der der indogermanischen und über die Methode der estnischen Grammatik. Antrittsvorlesung. Dorpat, gedruckt bei H. Laakmann. 1875.
- Bericht über die Ergebnisse einer Reise durch das Estenland im Sommer 1875. Dorpat, gedruckt bei H. Laakmann. 1877.
- Ueber die estnischen Ortsnamen auf -were (im Deutschen auf -fer). Dorpat, gedruckt bei H. Laakmann. 1877.
- Õntsa Keisri Aleksandri Esimese elu ja olu. Tartus, trükitud Schnakenburg'i kuluga. 1878. Hind 25 kop.
- Gesti rahwalaulud. Tartus, trükitud Schnakenburg'i kuluga. 1879. Hind 30 kop.
- Gesti keele healte õpetus ja kirjutuse wiis. Tartus, Schnakenburg'i kuluga trükitud. 1879. Hind 60 kop.
- Sõnumed Keisri Majesteedi Aleksandri II. laskumiseft ja Keisri Majesteedi Aleksandri III. annjärjele askumiseft. Suurte aja-lehede sõnumed. Tartus, trükitud R. Mattiesen'i kirjadega. 1881. Hind 10 kop.
-